

Nr 96.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1919 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt; given Stockholms slott den 7 februari 1919.

Under åberopande av härvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att antaga bilagda förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1919 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

förordning om särskilda avdrag vid 1919 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhets- skatt.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Vid 1919 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt skall beträffande här i riket mantalsskriven svensk medborgare lända till efterrättelse vad här nedan sägs.

2 §.

1 mom. Vid bevillningstaxeringen skall för skattskyldig, som icke taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av mera än 3,000 kronor och som har att på grund av försörjningsplikt underhålla ett eller flera barn, som vid 1919 års början icke fyllt 15 år, den i den skattskyldiges mantalsskrivningsort efter avdrag enligt 12 § i gällande bevillningsförordning återstående beskattningsbara inkomst nedsättas, om den skattskyldiges sammanlagda årsinkomst, beräknad i enlighet med 10 § i de vid bevillningsförordningen fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen»,

ej uppgår till 1,500 kronor,

med 20 % för ett barn

» 30 » » två »

» 40 » » tre »

» 50 » » fyra eller flera barn,

uppgår till 1,500 men ej till 2,500 kronor,
 med 15 % för ett barn
 » 20 » » två »
 » 25 » » tre »
 » 30 » » fyra eller flera barn,
 uppgår till 2,500 men ej till 3,000 kronor,
 med 5 % för ett barn
 » 10 » » två eller tre barn
 » 15 » » fyra eller flera barn.

2 mom. Vid samma taxering må skattskyldig, som icke äger förmögenhet överstigande 10,000 kronor och som icke taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av mera än 3,000 kronor, åtnjuta nedsättning av den i den skattskyldiges mantalsskrivningsort efter avdrag enligt 12 § bevillningsförordningen återstående beskattningsbara inkomst

med högst 30 procent, om den skattskyldiges sammanlagda årsinkomst, beräknad på sätt ovan är sagt, ej uppgår till 1,000 kronor,

med högst 20 procent, om berörda årsinkomst uppgår till 1,000 kronor men ej till 2,000 kronor, och

med högst 10 procent, om samma årsinkomst uppgår till 2,000 kronor men ej till 3,000 kronor.

Beslut om avdrag enligt detta mom. må avse vare sig viss skattskyldig eller viss med hänsyn till årsinkomstens eller försörjningspliktens storlek eller ock till annan på skatteförmågan väsentligt inverkan omständighet bestämd grupp av skattskyldiga.

Ej må den omständighet, att avdrag skett jämlikt 1 mom. utgöra hinder att medgiva avdrag jämväl enligt detta moment.

I fråga om skattskyldig, som på grund av försörjningsplikt underhåller annan, skall sådant avdrag medgivas, därest icke antingen medgivandet skulle obilligt betunga andra skattskyldiga inom kommunen eller taxeringsmyndigheten efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall finner den skattskyldige därav icke vara i behov.

3 §.

1 mom. Den nedsättning i det taxerade beloppet, som enligt 19 § 2 mom. i gällande förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt tillkommer skattskyldig, skall ökas till 300 kronor för varje barn, om det taxerade beloppet ej överstiger 4,000 kronor, och eljest till 200 kronor för varje barn. För barn, som självt åtnjuter inkomst, äger dock skattskyldig att tillgodonjuta dylikt avdrag, allenast om och i den mån

barnets inkomst understiger beloppet av den för barnet ifrågakommande nedsättning.

2 mom. Vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt skall, utöver vad enligt mom. 1 härövan samt eljest enligt bestämmelserna i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt kan vara medgivet, såsom skattefritt avdragas, om det taxerade beloppet ej överstiger 3,000 kronor, ett belopp av 400 kronor, och om det taxerade beloppet överstiger 3,000 kronor men ej uppgår till 6,000 kronor, ett belopp av 200 kronor.

4 §.

Är fråga om äkta makar, skall i tillämpliga delar gälla vad beträffande makars taxering stadgas i bevillningsförordningen och förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt.

5 §.

Över prövningsnämnds beslut i fråga om tillämpningen av 2 § 2 mom. må klagan icke föras.

6 §.

Har avdrag enligt denna förordning medgivits, åligger det taxeringsnämnden att införa uppgift därom i inkomstlängdens kolumn för anteckningar med angivande jämväl av avdragens särskilda belopp; och skall, då fråga är om avdrag enligt 2 §, i kolumnen för antagen beskattningsbar inkomst upptagas det efter sådant avdrag återstående belopp.

7 §.

Till ledning för uträknandet av de särskilda avdragen utfärdar Kungl. Maj:t erforderliga tabeller.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över finansären den, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å St ockholms slott den 7 februari
1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde här-
efter:

I skrivelse den 21 mars 1916 anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t
måtte utfärda en av riksdagen i anledning av enskild motion beslutad
förordning om särskilt avdrag vid 1916 års taxering till bevillning för
inkomst av kapital eller arbete. I överensstämmelse härmed utfärdades
den 24 i samma månad *förordning om särskilt avdrag vid 1916 års
taxering till bevillning för inkomst av kapital eller arbete*, däri stadgades:

Om skattskyldig svensk medborgare eller, i fråga om äkta makar, dessa till-
hopa icke för året taxeras enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt
för ett taxerat belopp av minst 2,400 kronor, och den skattskyldige har att på
grund av försörjningsplikt underhålla minst tre barn, vilkas ålder vid taxeringsårets
början understiger femton år, må taxeringsmyndighet, efter prövning av behovet i
varje särskilt fall, medgiva nedsättning av den i den skattskyldiges mantalsskriv-

1916 års för-
ordning.

ningsort enligt gällande förordning angående bevillning av fast egendom samt av inkomst beskattningsbara inkomsten med följande procent, nämligen,

om den skattskyldiges eller, i fråga om äkta makar, deras sammanlagda i mantalsskrivningsorten bevillningstaxerade inkomst uppgår till

belopp understigande 1,200 kronor, med högst 80 procent

1,200 kronor men ej till 1,800 » » » 50 »

1,800 » » » » 2,400 » » » 30 »

Det åligger taxeringsnämnden, att i inkomstlängdens kolumn för anteckningar införa uppgift om beloppet av det enligt denna förordning medgivna avdraget.

Nämnda förordning var, såsom rubriken angiver, till sin giltighet begränsad till 1916 års taxering.

Genom en den 9 mars 1917 dagtecknad proposition, nr 92, förelade därefter Kungl. Maj:t sistnämnda års riksdag förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Sedan riksdagen i skrivelse den 30 mars 1917, nr 77, tillkännagivit, att riksdagen med bifall till propositionen antagit det framlagda förslaget, utfärdade Kungl. Maj:t samma dag *förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt* av följande innehåll:

1 §.

1917 års förordning.

Vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt må här i riket mantalsskriven svensk medborgare, som icke taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av mera än 3,000 kronor och som har att på grund av försörjningsplikt underhålla ett eller flera barn, som vid årets början icke fyllt 15 år, av taxeringsmyndighet, efter prövning av behovet i varje fall, medgivas särskilda avdrag, enligt vad här nedan sägs.

2 §.

Vid bevillningstaxeringen må den i skattskyldigs mantalsskrivningsort efter avdrag enligt 12 § i gällande bevillningsförordning återstående beskattningsbara inkomst nedsättas, om den skattskyldiges sammanlagda årsinkomst, beräknad i enlighet med 10 § i de vid nämnda förordning fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen», ej uppgår till 1,200 kronor, med högst 20 procent för varje barn, om årsinkomsten uppgår till 1,200 kronor, men ej till 1,800 kronor, med högst 15 procent för varje barn samt, om samma inkomst uppgår till 1,800 kronor men ej till 2,400 kronor, med högst 10 procent för varje barn, dock ej i något fall med mera än 80 procent.

3 §.

Den nedsättning i det taxerade beloppet, som enligt 19 § 2 mom. förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt tillkommer skattskyldig, må ökas till högst 300

kronor för varje barn till och med tre samt till högst 500 kronor för varje barn därutöver, dock för barn, som självt åtnjuter inkomst, allenast om och i den mån barnets inkomst understiger beloppet av den för barnet ifrågakommande nedsättning.

Särskilt avdrag, varom nu är sagt, må i fall, som jämväl är hänförligt till 2 §, icke medgivas, med mindre samtidigt tillämpas där omförmäld nedsättning.

4 §.

Är fråga om äkta makar, skall i tillämpliga delar gälla vad beträffande makars taxering stadgas i bevillningsförrordningen och förrordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt.

5 §.

Över prövningsnämnds beslut i fråga om tillämpningen av denna förrordning må klagan icke föras.

6 §.

Har avdrag enligt denna förrordning medgivits, åligger det taxeringsnämnden att införa uppgift därom i inkomstlängdens kolumn för anteckningar med angivande jämväl av avdragens särskilda belopp, och skall, då fråga är om avdrag enligt 2 §, i kolumnen för antagen beskattningsbar inkomst upptagas det efter sådant avdrag återstående belopp.

Denna förrordning avsåg, vilket ju också av rubriken angives, endast 1917 års taxering.

Genom en den 1 februari 1918 dagtecknad proposition, nr 69, förelade Kungl. Maj:t 1918 års lagtima riksdag förslag till förrordning om särskilda avdrag vid 1918 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Sedan riksdagen i skrivelse den 9 mars 1918, nr 59, tillkännagivit, att riksdagen, med bifall till ifrågavarande proposition, antagit det framlagda förslaget, utfärdade Kungl. Maj:t den 12 mars 1918 *förrordning om särskilda avdrag vid 1918 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt* av följande innehåll:

1 §.

Vid 1918 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt må här i riket mantalsskriven svensk medborgare, vilken har att på grund av försörjningsplikt underhålla ett eller flera barn, som vid årets början icke fyllt 15 år, av taxeringsmyndighet, efter prövning av behovet i varje fall, medgivas särskilda avdrag, enligt vad här nedan sägs.

1918 års förrordning.

2 §.

Vid bevillningstaxeringen må för skattskyldig, som icke taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av mera än 3,000 kronor, den i den skattskyldiges mantalsskrivningsort efter avdrag enligt 12 § i gällande bevillningsförordning återstående beskattningsbara inkomst nedsättas, om den skattskyldiges sammanlagda årsinkomst, beräknad i enlighet med 10 § i de vid nämnda förordning fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen»

ej uppgår till 1,000 kronor	med högst 25 % för ett barn
	» » 45 » » två »
	» » 65 » » tre »
	» » 80 » » fyra »
	» » 90 » » fem eller flera barn,
uppgår till 1,000 men ej till 1,500 kronor	» » 20 » » ett barn
	» » 40 » » två »
	» » 55 » » tre »
	» » 70 » » fyra »
	» » 75 » » fem eller flera barn,
uppgår till 1,500 men ej till 2,000 kronor	» » 15 » » ett barn
	» » 30 » » två »
	» » 45 » » tre »
	» » 55 » » fyra »
	» » 60 » » fem eller flera barn,
uppgår till 2,000 men ej till 2,500 kronor	» » 10 » » ett barn
	» » 20 » » två »
	» » 30 » » tre »
	» » 40 » » fyra »
	» » 45 » » fem eller flera barn,
uppgår till 2,500 men ej till 3,000 kronor	» » 5 » » ett barn
	» » 10 » » två »
	» » 15 » » tre »
	» » 20 » » fyra »
	» » 25 » » fem eller flera barn.

3 §.

Den nedsättning i det taxerade beloppet, som enligt 19 § 2 mom. förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt tillkommer skattskyldig, må ökas till högst 300 kronor för varje barn. För barn, som självt åtnjuter inkomst, äger dock skattskyldig att tillgodonjuta dylikt avdrag allenast om och i den mån barnets inkomst understiger beloppet av den för barnet ifrågakommande nedsättning.

4 §.

Är fråga om äkta makar, skall i tillämpliga delar gälla vad beträffande makars taxering stadgas i bevillningsförordningen och förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt.

5 §.

Över provningsnämnds beslut i fråga om tillämpningen av denna förordning må klagan icke föras.

6 §.

Har avdrag enligt denna förordning medgivits, åligger det taxeringsnämnden att införa uppgift därom i inkomstlängdens kolumn för anteckningar med angivande jämväl av avdragens särskilda belopp; och skall, då fråga är om avdrag enligt 2 §, i kolumnen för antagen beskattningsbar inkomst upptagas det efter sådant avdrag återstående belopp.

Som jämväl 1918 års förordnings giltighet var begränsad till det år, varunder förordningen utfärdats, har jag haft att taga i övervägande, huruvida och i vilken form ett nytt förslag till förordning angående skattelindring bör föreläggas riksdagen. Därvid ber jag till en början få erinra om vad jag i statsråd den 28 juni 1918 anförde i förevarande fråga:

*Tillkallande
av sakkunnig.*

»Under de senaste åren hava utfärdats författningar om särskilda avdrag vid taxeringen till bevillning samt till inkomst- och förmögenhetsskatt. Behov därav kommer säkerligen att föreligga jämväl under nästkommande år. Även om vid 1919 års riksdag skulle bli antaget förslag rörande sådan revision av förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, att motsvarande särskilda avdrag vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt framdeles ej varda erforderliga, lär ett sådant förslag icke kunna vinna tillämpning förrän vid taxeringarna under år 1920. Då förslag rörande kommunalbeskattningsens reformerande icke kan väntas bli förelagt nästkommande års riksdag, kvarstår därjämte oförminskat behovet av särskilda avdrag vid taxeringen till bevillning under såväl år 1919 som år 1920.

Särskild utredning torde därför böra verkställas i vad mån de genom kungl. kungörelsen den 12 mars 1918 utfärdade bestämmelserna om särskilda avdrag vid taxering under år 1918 må kunna läggas till grund för motsvarande stadganden för år 1919 eller härför äro i behov av revision.

Fortfarande torde åt de erforderliga bestämmelserna i ämnet böra ges provisorisk karaktär och förslag till ny förordning sålunda avse taxeringarna endast under år 1919.

Någon avsevärd utsträckning av rätten till avdrag att gälla även högre taxerade belopp än nu gällande förordning upptager synes mig näppeligen kunna ifrågakomma.

Vid utredningen synes mig särskilt böra övervägas, huruvida bestämmelserna i fråga lämpligen böra göras obligatoriska och vilka jämkningar, som därav kunna föranledas, ävensom huruvida rätten till avdrag må kunna utsträckas att gälla även annan försörjningsplikt än försörjning av minderåriga barn.

I avseende å avdrag vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt torde nödig hänsyn tagas till de förslag rörande revision av inkomstskatteförordningen, som kunna föranledas av den utredning härom, vilken jag förut i dag förordat. Och torde därför erforderlig samverkan böra äga rum vid utredningsarbetet uti nämnda hänseenden.

Beträffande de ifrågasatta nya avdragsbestämmelserna vid taxeringen till bevillning synes mig därjämte böra upptagas frågan om en väsentlig utvidgning, utöver vad jag nyss nämnt, av rätten till avdrag. Med fog torde det kunna göras gällande, att bestämmelserna i § 12 bevillningsförordningen rörande visst bevillningsfritt avdrag ej i tillräcklig grad och ej nog smidigt tillgodose de mindre bemedlades behov av skattelindring. Med en lösning för längre tid av denna fråga måste givetvis anstå, till dess förslag om nya grunder för den kommunala beskattningen kan framläggas. Det synes mig emellertid angeläget att undersöka, huruvida ej, i avvaktan på kommunalskattefrågans fördröjda lösning, vissa provisoriska åtgärder kunde vidtagas i angivet syfte. Minsta rubbningen i gällande bestämmelser torde framkallas, därest för mindre bemedlade kunde medgivas, utöver de förenämnda bevillningsfria avdragen, viss procentuell nedsättning av det taxerade beloppet. En sålunda anordnad skattelindring torde lämpligen böra sammanföras med de likaledes procentuella nu medgivna barnavdragen inom ramen av samma provisoriska förordning om särskilda avdrag, varför vid den av mig förordade utredningen jämväl det nu senast berörda spörsmålet bör göras till föremål för undersökning.»

Sedan jag ytterligare anført, att erforderligt statistiskt utredningsarbete finge utföras genom statistiska centralbyrån, hemställde jag om bemyndigande att få tillkalla en sakkunnig för att inom finansdepartementet biträda vid revision av nu gällande bestämmelser rörande särskilda avdrag vid taxering till bevillning och till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Kungl. Maj:t biföll min berörda hemställan, varefter jag samma dag tillkallade kammarrättsrådet John Erici att såsom sakkunnig inom finansdepartementet biträda vid ifrågavarande utredning. Nämnde sak-

kunnige har därefter utarbetat ett utkast till bestämmelser i ämnet — här nedan för korthetens skull benämnt 1919 års utkast — av följande innehåll:

1 §.

Vid 1919 års taxering till bevilning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt samt i fråga om på bevilningstaxeringen grundad kommunal skattskyldighet skall beträffande här i riket mantalsskriven svensk medborgare lända till efterrättelse vad här nedan sägs. 1919 års utkast.

2 §.

Vid bevilningstaxeringen skall för skattskyldig, som icke taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av mera än 3,000 kronor, den i den skattskyldiges mantalsskrivningsort efter avdrag enligt 12 § i gällande bevilningsförordning återstående beskattningsbara inkomst nedsättas enligt vad i 1 och 2 mom. stadgas.

1 mom. Om skattskyldig icke äger förmögenhet överstigande 10,000 kronor eller innehaver jordbruksfastighet med taxeringsvärde av mera än 10,000 kronor, samt han jämte sig själv på grund av laglig försörjningsplikt huvudsakligen försörjer minst en person, skall nedsättning åtnjutas med 30 procent, om den skattskyldiges sammanlagda årsinkomst, beräknad i enlighet med 10 § i de vid bevilningsförordningen fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen», ej uppgår till 1,000 kronor, med 20 procent, om berörda årsinkomst uppgår till 1,000 kronor men ej till 2,000 kronor, och med 10 procent, om årsinkomsten uppgår till 2,000 kronor men ej till 3,000 kronor.

2 mom. För skattskyldig, som har att på grund av försörjningsplikt underhålla ett eller flera barn, som vid beskattningsårets början icke fyllt 15 år, skall den efter avdrag enligt 12 § bevilningsförordningen återstående beskattningsbara inkomst nedsättas, om den sammanlagda årsinkomsten, beräknad på sätt ovan är sagt,

ej uppgår till 1,500 kronor	med 20 % för ett barn
	» 30 % » två »
	» 40 % » tre »
	» 50 % » fyra eller flera barn,
uppgår till 1,500 men ej till 2,500 kronor	
	med 15 % för ett barn
	» 20 % » två »
	» 25 % » tre »
	» 30 % » fyra eller flera barn,
uppgår till 2,500 men ej till 3,000 kronor	
	med 5 % för ett barn
	» 10 % » två eller tre barn
	» 15 % » fyra eller flera barn.

3 §.

1 mom. Vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt äger skattskyldig att, utöver vad enligt bestämmelserna i gällande förordning om inkomst-

och förmögenhetsskatt kan vara medgivet, såsom skattefritt avdraga, om det taxerade beloppet ej överstiger 3,000 kronor, ett belopp av 400 kronor, och om det taxerade beloppet överstiger 3,000 kronor men ej uppgår till 6,000 kronor ett belopp av 200 kronor.

2 mom. Den nedsättning i det taxerade beloppet, som enligt 19 § 2 mom. förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt tillkommer skattskyldig, skall utgöra 300 kronor för varje barn, om det taxerade beloppet ej överstiger 4,000 kronor, och eljest 200 kronor för varje barn.

4 §.

Är fråga om äkta makar, skall i tillämpliga delar gälla vad beträffande makars taxering stadgas i bevillningsförordningen och förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt.

5 §.

Har avdrag enligt 2 och 3 §§ medgivits, åligger det taxeringsnämnden att införa uppgift därom i inkomstlängdens kolumn för anteckningar med angivande jämväl av avdragens särskilda belopp; och skall, då fråga är om avdrag enligt 2 §, i kolumnen för antagen beskattningsbar inkomst upptagas det efter sådant avdrag återstående belopp.

6 §.

Vederbörande kommunala myndighet, kommunalstämma eller kommunalfullmäktige å landet samt stadsfullmäktige eller allmän rådstuga i stad må för sådana inom kommunen mantalsskrivna skattskyldiga, som avses i 2 §, besluta efterskänkande, nedsättning eller uppskov med betalning av kommunalutskylder, som påförts på grund av 1919 års taxering till bevillning för inkomst, ävensom nedsättning av samma års kommunalutskylder för fastighet genom bestämmande av den grund, efter vilken, jämlikt §§ 58 i förordningarna den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet och om kommunalstyrelse i stad, kommunal- och stadsutskylder skola utgöras, till lägst fyra procent av fastighetens taxeringsvärde.

Sådant beslut må avse vare sig viss skattskyldig eller viss med hänsyn till årsinkomstens, fastighetsvärdets eller försörjningspliktens storlek bestämd grupp av skattskyldiga.

Över kommuns beslut rörande tillämpningen av denna paragraf må klagan ej föras på annan grund än att beslutet ej tillkommit i laga ordning.

Detta förslag har för yttrandes avgivande remitterats dels till kammarrätten, dels ock, i vad angår förslagets finansiella verkningar för stat och kommun, till statistiska centralbyrån.

Undersökning
genom
rundfråga.

I samband med den utredning beträffande de provisoriska skatte-
lindringarna, som sålunda igångsatts inom finansdepartementet, befanns
det vara av vikt att erhålla vissa uppgifter rörande tillämpningen av
dittillsvarande bestämmelser i ämnet ävensom att erfara vissa vederbörandes

åsiikt i fråga om lämpliga förändringar av berörda bestämmelser med avseende å taxeringen innevarande år.

Med anledning därav har jag i cirkulärskrivelse den 2 december 1918 anmodat Kungl. Maj:ts befallningshavande i samtliga län

att från häradsskrivarna i länen infordra uppgift å de kommuner, i vilka avdrag enligt förordningen den 12 mars 1918 om särskilda avdrag vid 1918 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt *icke* tillämpats;

att med ledning av hos länsstyrelserna förvarade avskrifter av 1917 års taxeringslängder lämna uppgift å de kommuner, i vilka avdrag enligt förordningen den 30 mars 1917 om enahanda avdrag vid 1917 års taxering *icke* tillämpats;

att till ett tiotal taxeringsdistrikt inom varje län, såväl stad som land, utsända vid cirkulärskrivelsen fogade, till ordförande i taxeringsnämnd ställda och härnadan återgivna frågeformulär, varvid borde väljas sådana distrikt, där särskilda avdrag kommit till användning och där den kommunala skattebördan i avsevärd grad vilade på taxerad inkomst;

att inhämta yttrande från kronoombudet hos 1918 års provningsnämnd beträffande frågorna 8) och 9) i nyssnämnda frågeformulär;

att meddela uppgift huruvida och till vilket antal besvär rörande särskilda avdrag anförts hos näst föregående och innevarande års provningsnämnder; samt

att med ovannämnda uppgifter, besvarade frågeformulär och yttranden från kronoombuden inkomma till finansdepartementet före slutet av år 1918.

I fråga om Stockholms stad hava motsvarande upplysningar under hand erhållits.

De i berörda formulär upptagna frågorna voro följande:

1) Har förordningen den 12 mars 1918 tillämpats inom distriktet?

Om *icke*, av vilken orsak?

2) Hava särskilda avdrag medgivits vid såväl bevillningstaxeringen som taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt eller vid blott endera?

I sistnämnda fallet vid vilkendera?

3) Hava avdrag beviljats åt vissa grupper av skattskyldiga eller blott i enskilda fall?

Om det förra är händelsen, vilka grunder hava följts?

4) Hava framställningar inkommit från enskilda skattskyldiga?

Hava sådana utgjort förutsättning för avdrags beviljande i enskilda fall?

5) Hava lägre avdrag bestämts än de i varje fall högsta möjliga?

Hava i så fall tillämpats några regler, eller har avdragets storlek avpassats efter omständigheterna i det särskilda fallet?

6) Har meddelandet av särskilda avdrag haft någon avsevärd inverkan på kommunalskattebördan i distriktets kommuner?

Ungefärlig höjning såsom följd därav per bevilningskrona?

Uttaxering per bevilningskrona år 1918?

Föreslagen uttaxering per bevilningskrona år 1919?

7) Har taxeringsnämndens beslut rörande särskilt avdrag i något fall överklagats hos prövningsnämnden?

Antalet besvär, om det kan uppgivas?

8) Vilken är eder åsikt om lämpligheten att göra hithörande avdrag obligatoriska och till beloppen för varje fall bestämda?

9) Anser ni med stöd av eder erfarenhet eljest några förändringar i de särskilda avdragens anordning önskvärda?

Vad Stockholms stad beträffar hava erforderliga upplysningar erhållits under hand.

För resultaten av ifrågavarande undersökning skall jag nu lämna redogörelse.

Tillämpningen av tidigare författningar.

Skatteavdragens yttre omfattning.

Undersökningen har begränsats till 1917 och 1918.

Hithörande skatteavdrag hava åtminstone i något avseende kommit till användning inom rikets samtliga kommuner utom ett antal landskommuner, som 1917 uppgick till 254 och 1918 till 122. Sistnämnda antal är fördelat på de olika länen utom Kalmar, Blekinge, Västmanlands och Gävleborgs län, varest provisoriska avdrag tillämpats i alla kommuner. Huvudsakligen är det i mindre jordbrukssocknar inom Jönköpings, Gottlands, Kristianstads, Hallands, Älvsborgs och Skaraborgs län, som man sistnämnda år funnit dylika avdrag olämpliga eller obehövliga.

Därjämte förekomma uppgifter från olika län om jämförelsevis sparsam avdragstillämpning i åtskilliga kommuner. Så har exempelvis år 1918 i Malmöhus län visserligen endast 6 kommuner alldeles gått miste om hithörande skattelättnad, men 15 kommuner erhållit sådan i allenast ett, två eller något ytterligare fall. Även här torde vara fråga om övervägande jordbruksbefolkning.

Hithörande frågor hos prövningsnämnderna.

Taxeringsnämndernas åtgärder synas ej hava överklagats i någon större utsträckning. Besvär hos prövningsnämnderna anfördes 1917 i 173 fall och 1918 i 227 fall, ökningen givetvis beroende på stegrad avdragsfrekvens.

Därjämte förekommer, att en prövningsnämnd år 1917 av eget initiativ beslutat en för vissa grupper generell avdragstillämpning inom ett par distrikt, där tillämpningen syntes alltför snäv eller ojämn.

Olika praxis beträffande tillämpningen av 1918 års författning i vissa avseenden.

Här bygges uteslutande på uppgifter av vederbörande taxeringsnämndsordförande i deras svar å ovannämnda frågeformulär och således på erfarenheter från blott ett 240-tal distrikt, valda visserligen såsom representativa i beskattningsavseenden. Från förhållandena i Stockholm bortses tillvidare.

I regel synas taxeringsnämnderna i enlighet med författningen hava beviljat provisoriska avdrag utan föregående framställning från därtill berättigade. Sådana

framställningar uppgivas hava till något mindre antal förekommit inom 73 taxeringsdistrikt, oftast genom yrkanden i deklarationen om »högsta möjliga avdrag». I 11 distrikt synes sådan framställning hava av taxeringsnämnden gjorts till villkor för avdrags beviljande överhuvudtaget.

Inom flertalet distrikt hava avdrag medgivits vid både bevillningstaxeringen och taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt, nämligen i 224 distrikt. I 14 distrikt har lindring beviljats blott vid bevillningstaxeringen. Vad den förstnämnda gruppen beträffar, har emellertid inom de särskilda distrikten förfarits ganska olika. Oftast hava väl de båda avdragen åtföljts, men i många fall har skattskyldig erhållit avdrag blott vid bevillningstaxeringen. Endast i ett distrikt har motsatsen ägt rum, i det av 218 skattskyldiga, som tillerkänts avdrag, 125 fått det endast med avseende å inkomst- och förmögenhetsskatten, medan de återstående 93 fått avdrag i båda hänseendena.

Författningen förutsätter normalt för beviljande av avdrag prövning av behovet i varje särskilt fall. Härför fordras tydligen en personalkänedom, som kanske ej alltid är förhanden hos taxeringsnämnden i ett större distrikt. Med hänsyn därtill ävensom till det ökade arbete för nämnden, en undersökning i varje enskilt fall skulle medföra, synes mångenstädes i praxis hava förfarits så, att avdragen beviljats mera generellt, vare sig åt vissa grupper av skattskyldiga eller på annat sätt mera allmänt. En dylik generell lagtillämpning har följts inom 135 distrikt, medan från 102 distrikt meddelats, att avdrag medgivits blott i enskilda fall.

Generaliseringen i berörda avseende har följt olika linjer i olika distrikt. Ett 40-tal nämnder hava åtminstone i fråga om bevillningstaxeringen beviljat avdrag åt alla enligt författningen därtill berättigade eller åt alla, som ej taxerats för mera än 3,000 kronors inkomst. I över 30 distrikt synas idkare av jordbruk uttryckligen vara undantagna från åtnjutande av avdrag. I andra fall har samma förhållande haft den formen, att avdrag generellt beviljats »arbetare», »arbetare och löntagare», »arbetare och hantverkare», »kroppsarbetare och löntagare» o. s. v. (omkring 25 distrikt), i vissa fall därjämte åt andra »i mån av behov». Med jordbrukare hava stundom (ett 10-tal fall) likställts löntagare med naturaförmåner i avsevärd grad. I ett distrikt hava ägare av jordbruksfastighet med taxeringsvärde av 5,000 kronor ansetts ej behöva provisorisk skattelättnad.

Den antydda obenägenheten att i avdragshänseende tillgodose jordbrukets idkare har givetvis sin grund i deras lättare tillgång under kristiden till de viktigaste livsförnödenheterna. Även innehavet av förmögenhet har i några fall ansetts utesluta behörighet till skattelindring, exempelvis så, att å inkomst helt eller i avsevärd grad av kapital ej medgivits avdrag eller, i ett fall, så att ägare av 10,000 kronors förmögenhet generellt utesluts därifrån.

Någon gång har åtskillnad gjorts mellan större och mindre inkomst, t. ex. så att alla med taxerad inkomst under 1,500 kronor utan vidare fått avdrag, medan övriga inkomsttagares behov underkastats individuell prövning. I 8 distrikt synes såsom villkor för avdrag utan dylik prövning hava uppställts, att deklaration eller löneuppgift förelegat, och att sådan ej frångåtts vid taxeringen.

Jämväl avdragens storlek i förekommande fall avses enligt författningen skola bero på prövning i det särskilda fallet. Inom de angivna gränserna skulle taxeringsnämnden hava att välja ett lämpligt belopp. Enligt de föreliggande upp-

gifterna hava 144 taveringsnämnder föredragit att undantagslöst tillämpa maximiavdragen, varemot i 92 distrikt jämväl lägre avdrag kommit till användning. Det kunde ligga nära till hands att antaga, att maximiavdrag företrädesvis åtföljt generell avdragstillämpning. Så synes dock ej hava varit fallet. Jämväl i sådana fall, då avdrag beviljats blott i individuella fall, hava utan hänsyn till det växlande behovet maximisatserna följts. Å andra sidan uppvisa de generella fallen ej så sällan lägre avdrag än de på ifrågakommande stadier högsta möjliga.

I omkring 70 distrikt sägas avdragens belopp hava bestämts efter omständigheterna i det särskilda fallet. Tio taxeringsnämnder hava medgivit högsta avdrag vid bevillningstaxeringen men stannat vid lägre avdrag i fråga om inkomst- och förmögenhetsskatten. I sex distrikt hava jordbrukarnas avdrag satts lägre än övriga skattskyldigas med motsvarande inkomster. Liknande hänsyn hava i några fall tagits vid taxering för kapitalinkomst eller då förmögenhet funnits. Ett vanligt förfarande, som knappast kan betraktas såsom nedgång under maximisatserna, har varit att av bekvämlighetsskäl avdragets belopp avrundats nedåt till jämnt tiotal kronor. Uttryckligen uppges detta hava praktiserats i 23 distrikt. Stundom har förfarits så, att taxeringsnämnden uppgjort ett eget avdragsschema med lägre avdragsbelopp för normala fall men med rätt till höjning, då behovet så påkallat.

En punkt på frågeformuläret upptager frågan, om 1918 års avdrag haft någon avsevärd inverkan på kommunalskattebördan i vederbörande kommun. Efter svaren att döma hava eventuella farhågor i den riktningen visat sig tämligen ogrundade. I inemot 130 kommuner har någon dylik inverkan icke behövt förekomma, vartill i omkring 30 fall orsaken säges vara stark ökning i bevillningstaxerad inkomst och höjda taxeringsvärden å fastigheter. Endast i ett 50-tal kommuner hava hithörande skattelättnader medfört nämnvärt ökad uttaxering. I de fall, där belopp uppgivits, har ökningen växlat från 0.7 öre till 1.17 kronor per bevillningskrona eller, i andra fall, från 2 procent till 13.3 procent av uttaxeringen.

Anordningen
av 1919 års
särskilda av-
drag.

Obliga-
toriska eller
fakultativa
avdrag.

I ovannämnda frågeformulär har begärts vederbörandes uttalanden om lämpligheten att göra hithörande avdrag obligatoriska och till beloppen för varje fall bestämda. I sina svar hava 96 taxeringsnämndsordförande förordat sådan anordning, varemot 124 ordförande avstyrkt densamma. Av kronoombuden synas 19 vara emot obligatoriska avdrag, 4 för sådana, varjämte ett kronoombud ställt sig odeciderad.

Flertalet nämndsordförande hava ej motiverat sin åsikt. Där så skett, hava skälen varierat. Anhängarna av den obligatoriska principen hava i 10 fall ansett denna ägnad att förekomma godtycke och ojämnheter i praktiken. Fyra ordförande åberopa, att taxeringsarbetet därigenom skulle underlättas, och två, att nämnderna skulle slippa trakasserier från missnöjda skattskyldiga. I 12 fall har föreslagits den inskränkning av principen, att avdragens storlek skulle få bestämmas av nämnderna, åtminstone så att beloppen finge höjas i ömmande fall.

Till förmån för fakultativa avdrag har anförts företrädesvis, att eljest kunde riskeras en obillig förskjutning i det kommunala skattetrycket, särskilt i mindre kommuner eller i sådana med större industribefolkning. I övrigt har framhållits, att inkomsttagare av jordbruk ej borde få avdrag, likasom ej heller skattskyldiga, som uraktlåtigt deklarerar, eller om vilkas inkomst man eljest saknade visshet.

Jämväl flera kronoombud, 8 stycken, hava ogillat den obligatoriska principen av det skäl, att jordbrukets inkomsttagare då skulle komma i åtnjutande av skatte-

lättnader, som de ej behövde. Enligt ett par ombuds åsikt vore ej heller t. ex. fiskare, handlande i matvaror och inkomsttagare med naturaförmåner i behov av avdrag. Likaledes 8 ombud finna de fakultativa avdragen möjliggöra en önskvärd anpassning efter det olika behovet. Ett ombud åberopar kommunalskattesynpunkten. Ett annat ombud vill bibehålla fakultativa avdrag åtminstone i fråga om inkomst- och förmögenhetsskatten, medan åter ett tredje vill hava samma avdrag obligatoriskt av hänsyn till att den nu utgående krigstidshjälpen är beroende av taxeringen till nämnda skatt. Två kronoombud föreslå fixa belopp inom fakultativ ram.

Obligatoriska avdrag skulle enligt tre kronoombuds åsikt möjliggöra en jämn tillämpning och underlätta taxeringsarbetet. Det fjärde ombudet på denna sida erinrar, att taxeringsnämnderna, särskilt på landsbygden, skulle vara obenägna att bevilja större avdrag än de vore tvungna till.

Bland de många olika önskemålen i övrigt i fråga om anordningen av 1919 års särskilda avdrag må följande här omnämnas.

Avdragsrättens utsträckande till barnlösa gifta eller till och med till ogifta personer förordas av 13 taxeringsnämndsordförande. Sju ordförande föreslå skattefrihet för inkomster under 800 kronor, fyra stycken den övre inkomstgränsens flyttande till 4,000 kronor. En ordförande vill giva avdrag åt alla familjeförsörjare oberoende av inkomstens storlek. Å andra sidan föreslås i ett par fall, att inkomster av fastighet och kapital skulle undantagas, varjämte yrkas särskild hänsyn till förmögenhet.

Uttalanden i fråga om andra förändringar i de särskilda avdragens anordning.

1918 års bestämmelser hava för många syntts besvärliga, och förenkling har påyrkats såväl i allmänhet som i särskilda avseenden. Sålunda föreslås färre klasser ävensom att avdragen skola uträknas i jämna 10-tal kronor och ej efter vissa procent. I överensstämmelse härmed påyrkas, att tabellen för avdragens uträknande skall upptaga själva avdragsbeloppen och ej inkomstens återstående belopp. Av 14 ordförande framhålles behovet av särskilda kolumner i taxeringslängden.

Ett flertal ordförande hava begagnat tillfället till förslag om höjning av avdragen enligt 12 § bevillningsförordningen antingen jämte eller i stället för provisoriska avdrag.

Två ordförande hava funnit provisoriska avdrag överhuvudtaget obehövliga, medan en ordförande ansett dem kunna begränsas till skattetaxeringen.

För en förenklad anordning av de provisoriska avdragen hava även ett flertal kronoombud uttalat sig. Bland speciella förslag må nämnas en förenklad klassindelning, bestämda avdrag i stället för procentuella, upptagande i tabellen av avdragsbeloppen, särskilda kolumner i taxeringslängden, vidare höjning av gränsen för avdragsrätten, i två fall till 6,000 kronor, samt rättens utsträckande, låt vara med lägre avdrag, till icke-familjeförsörjare.

De inkomna uppgifterna härröra från både stads- och landsdistrikt. Skillnaden mellan stad och land i och för sig synes emellertid icke hava föranlett någon olika tillämpning av de provisoriska skattelättnaderna.

Vad Stockholm beträffar, må slutligen omnämnas, att, enligt vad som inhämtats, tillämpningen i det hela varit generell och omfattat maximiavdrag. Frågan om övergång till obligatoriska avdrag har därför förklarats därstädes vara av mindre praktisk betydelse.

Såsom jag förut nämnt hava öfver 1919 års utkast inforrats utlåtanen från kammarrätten och statistiska centralbyrån.

I sitt den 30 nästlidna januari till finansdepartementet inkomna utlåtande anför kammarrätten följande:

Kammarrätten.

»Kammarrätten får — — — anförä, att kammarrätten, som ansett sig böra granska förslaget allenast ur skatteteknisk synpunkt, funnit detsamma under nedannämnda paragrafer föranleda följande anmärkningar.

2 §.

Såsom förutsättning för att nedsättning av den beskattningsbara inkomsten enligt 1 mom. skall äga rum föreslås, att den skattskyldige jämte sig själf på grund av laglig försörjningsplikt huvudsakligen försörjer minst en person. Då beträffande den lindring i bevillningstaxeringen, som skall tillkomma skattskyldig på grund av försörjningsplikt gent emot barn under 15 års ålder, stadgande meddelas i 2 mom., får antagas, att med ordet »person» i 1 mom. avses andra personer än barn under nyssnämnda ålder, så att således försörjning av sådant barn icke skall föranleda nedsättning av den beskattningsbara inkomsten både enligt 1 mom. och enligt 2 mom. En motsatt mening skulle ock leda till mindre tillfredsställande resultat, i det att, så snart skattskyldig hade att försörja barn under 15 års ålder, någon nedsättning för försörjningen av andra anhöriga icke kunde för honom ifrågakomma. I varje fall är emellertid ett förtydligande i nu berörda avseende erforderligt.

Under tillämpning av 1 mom. faller däremot uppenbart — såvitt i övrigt angivna förutsättningar föreligga — skattskyldig, som är gift och huvudsakligen försörjer sin hustru. Det synes kammarrätten kunna ifrågasättas, huruvida för den kategori skattskyldige, som avses i 2 §, den omständigheten att den skattskyldige är gift verkligen motiverar skattelindring. Om man exempelvis jämför den ekonomiska ställningen för en änkling, som har barn att försörja, med motsvarande ställning för annan, som är gift men eljest befinner sig i alldeles likartade förhållanden som den förre, torde otvivelaktigt änklingens skatteförmåga vara mindre än den giftes. Merendels har ock hustru till sådan skattskyldig, varom nu är fråga, egen arbetsinkomst till större eller mindre belopp, vadan ofta nog svårighet kan möta vid prövning, huruvida mannen »huvudsakligen försörjer» hustrun. Tillika må erinras, att när försörjningen avser andra än hustru och barn under 15 års ålder, taxeringsmyndigheterna i regel komma att sakna materiell för att kunna fullgöra den dem obligatoriskt ålagda skyldigheten att enligt 1 mom. göra nedsättning av den beskattningsbara inkomsten.

Frågan, huruvida för skattskyldig, vilkens till inkomst- och förmögenhets-skatt taxerade belopp icke överstiger 3,000 kronor, någon lindring i bevillningstaxeringen bör äga rum på grund av försörjning av andra anhöriga än hustru och barn under 15 års ålder, synes kammarrätten böra bedömas uteslutande efter den skattskyldiges förmögenhetsförhållanden. För den, som allenast med nyttjanderätt innehar jordbruksfastighet med taxeringsvärde, överstigande 10,000 kronor, kan den ekonomiska ställningen vara sådan, att sådan försörjningsplikt, varom nu är fråga, för visso påkallar skattelindring. Vad angår den förmögenhetsgräns, vid vars överskridande rätt till nedsättning av den beskattningsbara inkomsten skulle upphöra, synes kammarrätten densamma lämpligen kunna sättas till 6,000 kronor, varigenom

vinnes viss överensstämmelse med gällande skatteförordnings bestämmelser. Kamarrätten hemställer alltså, att i 1 mom. beloppet 10,000 kronor ändras till 6,000 kronor och att orden »eller innehaver jordbruksfastighet med taxeringsvärde av mera än 10,000 kronor» utgå. Skulle emellertid innehavare av sådan jordbruksfastighet anses böra under alla förhållanden uteslutas från skattelindring enligt 1 mom., torde orden »eller innehaver» för undvikande av missförstånd böra utbytas mot orden »och ej heller brukar».

Likaledes bör av samma anledning ordet »beskattningsårets» i 2 mom. ändras till »taxeringsårets» eller än hellre »1919 års». Slutligen synes kamarrätten momentindelningen, som ej omfattar hela paragrafen, icke i förevarande fall lämplig, utan torde i stället de under 1 mom. och 2 mom. fallande styckena böra upp- tagas under littera a) och b).

Kamarrätten, som tagit del av en tabell, utvisande de nedsättningar av den bevillningspliktiga inkomsten, vartill tillämpningen av 2 § i förslaget skulle föranleda, har därvid funnit anmärkningsvärt det stora språng i skatteprogressionen, som kan uppstå, då den sammanlagda årsinkomsten från belopp, något understigande 3,000 kronor, ökas till 3,000 kronor.

3 §.

Beträffande den lindring i taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt, varom bestämmelse gives i 1 mom., synes kamarrätten sådan lindring under nuvarande dyrtid icke vara opåkallad. Huruvida lindringen med de i förslaget angivna beloppen blivit riktigt avvägd, kan emellertid kamarrätten icke bedöma.

Mot uttrycket i 1 mom. »äger skattskyldig avdraga» kan anmärkas, att detsamma skulle kunna giva anledning till antagande, att avdraget icke skulle ovillkorligen äga rum. Det är för övrigt icke den skattskyldige, som gör avdraget.

I 2 mom. bör tilläggas en tydligen av förbiseende utesluten punkt av samma lydelse, som andra punkten i 3 § av förordningen den 12 mars 1918 om särskilda avdrag vid 1918 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Slutligen må anmärkas, att de båda momenten under 3 § synas böra byta ordningsföljd, så att 1 mom. upptages såsom 2 mom. och vice versa.

6 §.

Enligt denna paragraf skulle kommun tillerkännas befogenhet att för vissa skattskyldige eller vissa grupper av skattskyldige helt eller delvis efterskänka kommunalutskylder eller medgiva uppskov med deras betalning.

Vid kommunalbeskattningen, liksom vid varje repartitionsbeskattning, måste oavvisligen ett eftergivande av skattskyldigheten för en del skattskyldige ske med största varsamhet, när sådant eftergivande medför ökad skattetunga för de övriga skattebetalarna. Men det stora antal skattskyldige, för vilka bestämmelserna i 6 § skulle kunna tillämpas, kunde helt visst i åtskilliga kommuner skattskyldigheten för de återstående bliva över hövan betungande. De grunder, efter vilka den kommunala skattebördan fördelas, böra vara lagbestämda och ej beroende på en kommunal myndighets beslutanderätt. Det får ej heller förbises, att en inom kommunen dominerande grupp av skattskyldige kan frestas att allenast eller huvud-

sakligen till sin förmån begagna rätten till skatternas eftergivande. Vidare kan inträffa, att den ena kommunen beslutar tillämpning av 6 §, den andra icke, eller att skilda kommuner tillämpar paragrafen i olika utsträckning. Förslaget är således icke ägnat att befordra, utan i stället motverka den jämnhet i kommunala beskattningen såväl inom varje kommun för sig som olika kommuner emellan, vars ernående äsyftas i det pågående reformarbetet på den kommunala beskattningslagstiftningens område. Kammarrätten får på grund härav avstyrka föreliggande paragraf.

■ Skulle emellertid kommunerna anses böra erhålla sådan befogenhet, som nu föreslås, vill kammarrätten ifrågasätta, huruvida icke vid nedsättning av utskylder för fast egendom viss relation mellan jordbruksfastighets och annan fastighets skattebelastning bör bibehållas, så att den grund, efter vilken utskylderna skola utgöras, alltid kommer att för jordbruksfastighet utgöra högre procent av taxeringsvärdet än för annan fastighet. I sådant fall torde ock minimiprocenten, som föreslagits till fyra procent, böra bestämmas något högre för jordbruksfastighet än för annan fastighet.

Vidare tillåter sig kammarrätten anmärka, att förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862 jämväl torde böra återopas, att ett förtydligande erfordras, huruvida 6 § skall vara tillämplig för municipalsamhälle och köping, som ej utgör egen kommun, samt att för undvikande av varje missförstånd efter orden »2 §» bör tilläggas »1 stycket».

Slutligen anser sig kammarrätten böra ifrågasätta lämpligheten att i en och samma författning sammanföras bestämmelser av dels skattelags och dels kommunallags natur.»

Statistiska
centralbyrån.

Statistiska centralbyråns utlåtande, som avgivits den 3 i denna månad, lyder som följer:

»De finansiella verkningarna av förslaget i fråga har centralbyrån ansett böra utrönas genom en representativ undersökning, gående ut på att visa, i vad mån förslagets genomförande kan å ena sidan verka förskjutande på det kommunala skattetrycket, å andra sidan leda till en minskning av inkomst- och förmögenhets-skatten. Det material, som stått till buds för en sådan undersökning, har förutom i tryck publicerade eller andra i ämbetsverket tillgängliga uppgifter utgjorts av mantals- och taxeringslängder för år 1917, vilka för närvarande för annat syfte inom centralbyrån äro föremål för statistisk bearbetning.

Vad först angår undersökningen om förslagets inverkan på det kommunala skattetrycket, d. v. s. på den kommunala utdebiteringen per 100 kronor inkomst, har ämbetsverket låtit densamma omfatta 40 kommuner och municipalsamhällen. Dessa hava till större delen, med ledning av vissa genom länsstyrelserna införskaffade uppgifter, utvalts av den person, som närmast utarbetat ifrågavarande förslag; men bland dessa samhällen befinner sig dessutom det mindre antal orter, vilka ingått i vissa tidigare med anledning av nådiga remisser den 18 februari 1916 och den 20 januari 1917 av centralbyrån verkställda utredningar angående verkningarna av då ifrågasatta skattelindringar. Resultaten av dessa tidigare utredningar hava respektive den 29 februari 1916 och den 1 februari 1917 till Eders Kungl. Maj:t överlämnats. De sålunda utvalda 40 samhällena representera olika typer: städer, köpingar

och municipalsamhällen samt rena landskommuner, kommuner av olika storleksgrupper och med kommunalskatt av olika höjd, rena jordbrukskommuner, industrikommuner och »blandade» kommuner o. s. v. Rörande de olika samhällenas karaktär torde man få en inblick av kol. 1—8 samt 13 i bilagda tab. 1, varvid siffrorna i kol. 4 angående taxeringsvärde för annan fastighet i procent av taxeringsvärdet för all fastighet torde erbjuda ett mått å samhällets industrialisering.

För var och en av samhällena i fråga hava de i taxeringslängden över inkomstbevillningen upptagna taxeringarna med fördelning efter de taxerades civilstånd, varom uppgift erhållits ur mantalslängden och inkomstens storlek, överförts å särskilda blanketter med kolumner för dels det taxerade beloppet, dels enligt bevillningsförfordningen medgivna avdrag, dels särskilda barnavdrag enligt förfordningen den 30 mars 1917, dels slutligen barnantal. sådant det angives i taxeringslängden över inkomst- och förmögenhetsskatten eller, för dem, som ej äro inkomsttaxerade, i mantalslängden. Med ledning av de sålunda erhållna uppgifterna samt uppgifter om den beskattningsbara inkomsten av fastighet och av kapital och arbete samt kommunalskatten per 100 kronor inkomst hava sedan för varje kommun uträknats de verkningar, som en tillämpning vid 1917 års taxering av förslagets § 2 skulle haft på avdragsbeloppen inom de olika inkomstgrupperna och på kommunalskatten. Sammandrag av dessa beräkningar föreligga i bilagda tab. 1 och 2.

Vid den sålunda företagna undersökningen har vederbörlig hänsyn tagits till det i förslaget uppställda villkoret, att person för de extra avdragens erhållande skall vara mantalsskriven i skattekommunen samt icke inkomstskatttaxerad för ett belopp av mera än 3,000 kronor, men däremot har villkoret att icke äga förmögenhet överstigande 10,000 kronor eller innehava jordbruksfastighet med taxeringsvärde av mera än 10,000 kronor måst lämnas ur räkningen. På den grund, och enär den i förslaget avsedda årsinkomsten icke kunnat beräknas i enlighet med 10 § i de bevillningsförfordningen fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen» utan satts lika med den taxerade inkomsten, te sig givetvis verkningarna av förslaget något större än vad de i verkligheten skulle hava varit. Men såsom kunnat konstateras genom aktgivande på de ordinarie avdragens storlek i förhållande till det taxerade beloppet i varje särskilt fall. torde de sålunda förefintliga felen vara utan praktisk betydelse. De torde för övrigt, åtminstone i viss mån, motvägas av det förhållandet, att vid undersökningen såsom personer som jämte sig själva på grund av laglig försörjningsplikt huvudsakligen försörja minst en person, räknats endast de i längden över inkomstbevillningen upptagna gifta männen — eller kvinnorna — samt dessutom de ej gifta med minderåriga barn, medan ingen hänsyn kunnat tagas till andra fall, där försörjningsplikt förelegat.

Verkningarna av förslagets § 2 på det kommunala skattetrycket torde böra avläsas i kol. 24 och 25 av tab. 1, i vilka angivas, huru mycket högre kommunalskatten skulle blivit, om sagda paragraf tillämpats, än om inga avdrag skulle hava förekommit utöver de enligt bevillningsförfordningen medgivna. Frånsett de växlingar i fråga om civilståndsfördelning och barnfrekvens, som i kommunerna kunna förekomma inom olika grupper av inkomsttagare, ligger det i förslagets natur, att de samhällen, vilkas huvudsakliga skatteobjekt utgöras av fast egendom, böra bliva jämförelsevis oberoende utav avdragsökningen, medan åter förskjutningen i det kommunala skattetrycket måste bliva mera kännbar inom sådana kommuner, där de skattskyldiga till mera övervägande del utgöras av mindre inkomsttagare. I detta

avseende överensstämmen det nu framlagda förslaget med tidigare förordningar om särskilda avdrag vid 1917 och vid 1918 års taxeringar. Enligt tabellens siffror är emellertid ökningen i utdebiteringen per 100 kronors inkomst, absolut taget, störst i Råneå med 1.87 kronor och minst i Östra Nöbbelöv med 0.17 kronor samt, procentiskt, störst i Barnarp med 16.27 procent och minst i Vingåkers municipalsamhälle med 3.91 procent. Efter den procentiska ökningen av kommunalskatten gruppera sig de undersökta samhällena i övrigt sålunda:

3.91 — 5 procent — — — 5 samhällen, nämligen: Vingåkers municipalsamhälle, Färlöv, Teckomatorps municipalsamhälle, Norra Skrävlinge och Rolfstorp;

5.01 — 7 procent — — — 13 samhällen, nämligen: Östra Nöbbelöv, Alby municipalsamhälle, Eslöv, Boda (Värmlands län), Tidaholm, Bureå, Kristinehamn, Hedemora, Västra Vingåker, Skabersjö, Lidköping, Piteå och Borgsjö;

7.01 — 9 procent — — — 11 samhällen, nämligen: Sundbyberg, Ljusnarsberg, Heby municipalsamhälle, Söderhamn, Nordmaling, Riseberga, Udenäs, Arboga, Själevad, Västerlövsta och Boda (Kopparbergs län);

9.01 — 11 procent — — — 5 samhällen, nämligen: Älvkarleby, Avesta, Flens, Flens municipalsamhälle och Mollösund;

11.01 — 13 procent — — — 3 samhällen, nämligen: Hållaryd, Huskvarna och Hammar, samt

13.01 — 13.27 procent — — — 3 samhällen, nämligen: Råneå, Karl Gustav och Barnarp.

I vilken mån verkningarna av § 2 i förslaget bestämmas av civilståndsfördelning och barnantal i kommunen framgår delvis av tab. 2 angående antalet avdrag enligt bestämmelserna i sagda paragraf samt avdragens medelbelopp inom olika inkomstgrupper.

Av visst intresse torde vara att jämföra de beräknade verkningarna på kommunalskatten av ifrågavarande förslag och verkningarna av förordningen om särskilda avdrag vid 1917 års taxering, sådana dessa verkningar tett sig dels faktiskt, dels enligt de beräkningar, som tidigare av ämbetsverket företagits på basis av 1914 års bevillningstaxering. En sådan jämförelse erbjuder nedanstående tabell:

Samhällen	Beskattningsbar inkomst, åren		Besluten kommunalskatt, kr. per 100 kr. inkomst, åren		Procentisk höjning av kommunalskatten		
					Enl. förord. 30 mars 1917		Enl. det nya förslaget
	1914	1917	1914	1917	Faktiskt	Möjligt max. ¹⁾	
Sundbybergs köping	3,859,953	6,372,335	4.95	5.97	2.6	3.3	7.0
Flens socken	1,051,170	1,458,320	3.55	4.00	3.9	6.5	10.4
Flens municipalsamhälle ...	866,710	1,072,070	²⁾ 2.00	²⁾ 2.30	²⁾ 3.6	²⁾ 5.6	²⁾ 10.4
Riseberga socken	549,237	702,001	6.50	8.80	2.6	6.4	7.8
Skabersjö »	177,281	190,863	4.81	5.80	0.3	4.1	6.2
Mollösunds »	134,811	492,482	6.60	2.85	4.0	17.7	11.0
Kristinehamns stad	4,223,360	8,752,000	6.00	6.50	1.7	4.8	6.1
Boda socken (Kopparbergs län)	175,160	741,770	6.90	9.26	1.4	3.5	9.0
Söderhamns stad	5,178,706	8,602,000	6.72	9.00	1.9	5.7	7.1
Karl Gustafs socken	280,442	299,329	8.50	10.20	5.3	8.8	15.9

¹⁾ Beräkningar på basis av 1914 års taxering.

²⁾ Avser endast municipalskatten.

Av denna tabell framgår till en början, att de faktiska verkningarna av 1917 års förordning blivit avsevärt mindre än vad som beräknats på basis av 1914 års taxering. Detta får sin naturliga förklaring till en del därav, att sistnämnda beräkningar gjordes under förutsättning, att skattelindringarna ovillkorligen skulle ske i sin största möjliga omfattning, så att för varje barn skulle för inkomst understigande 1,200 kronor göras extra avdrag med 20 procent, för inkomst om 1,200 intill 1,800 kronor med 15 procent samt för inkomst om 1,800—2,400 kronor med 10 procent, medan enligt förordningens bestämmelser de angivna avdragen utgöra maxima och skattelindringen i sin helhet är beroende av taxeringsmyndigheternas gottfinnande. I huru växlande omfattning 1917 års förordning tillämpats, framgår med önskvärd tydlighet av tab. 1.

Skillnaderna mellan de faktiska verkningarna av 1917 års förordning och beräknade maxima bero emellertid till en del även därpå, att dessa maxima beräknats på basis av 1914 års förhållanden. De abnorma förändringar, som såväl den beskattningsbara inkomsten som utdebiteringen sedan 1914 undergått, hava givetvis fört med sig, att de på sagda års förhållanden baserade talen angående skatteökning på grund av framlagt förslag icke utan vidare kunna gälla för 1917 års taxering och kommunalskatt, något som även framhållits av centralbyrån i kommentaren till sagda beräkningar. I denna kommentar framhölls särskilt Mollösund såsom ett samhälle, där på grund av den beskattningsbara inkomstens mångdubbling och en till följd härav högst avsevärd minskning i kommunalskatten verkningarna av den då föreslagna skattelindringen säkerligen skulle bli betydligt mindre än vad beräkningarna gävo vid handen. Den ovan anförda tabellen bekräftar på ett slående sätt detta uttalande.

Att den nu föreslagna skattelindringen skulle medföra betydligt kraftigare verkan på kommunalskatten än 1917 års förändring, även om denna genomgående tillämpats, är lätt insett och framgår också med önskvärd tydlighet av förestående tabell. Allenast siffrorna för Mollösund med dess ovan framhållna abnorma förändringar beträffande beskattningsbar inkomst och kommunalskatt utgöra härvid undantag.

Vad som i det föregående anförts beträffande de ekonomiska konjunkturernas inverkan på taxeringar, avdragsbelopp och kommunalskatt samt den härav förorsakade svårigheten att av beräkningar, baserade på ett tidigare års förhållanden, draga slutsatser angående verkningarna av en vid ett senare års taxering företagen skattelindring, har naturligtvis sin tillämpning även på föreliggande utredning. De här på 1917 års taxeringar och kommunalskatt baserade beräkningarna kunna sålunda icke giva en fullt tillförlitlig bild av den förskjutning som förslaget genomförande vid 1919 års taxering kan hava på det kommunala skattetrycket.

Förutom § 2 i den föreslagna förordningen om skattelindring innehåller även § 6 bestämmelser, som, om de antagas, komma att verka förskjutande på det kommunala skattetrycket. Men dessa bestämmelser äro givetvis av den art, att verkningarna ej kunna på förhand beräknas. För att emellertid i viss mån klarlägga räckvidden av några i sistnämnda paragraf upptagna bestämmelser, har i bilagda tab. 3¹⁾ beräknats, huru kommunalskatten per 100 kronor inkomst i de utvalda samhällena skulle förändras, om för de skattskyldiga, som avses i § 2, kommunalutskylderna, påförda på grund av taxering till inkomst, helt och hållet efterskänkas. Att en så radikal skattelindring i flertalet samhällen ej är genomförbar, framgår med tydlighet av tabellens siffror. — Att beräkna vilken verkan en generalisering av den i denna paragraf föreslagna bestämmelsen om nedsättning av kommunal-

¹⁾ Här införd som bil. 4.

utskylderna för fastighet skulle hava på det kommunala skattetrycket, är förenat med ett synnerligen omfattande arbete, varför detta spörsmål måst lämnas åsido.

Vad därefter angår den skatteförlust, som skulle åsamkas staten genom den föreslagna avdragsökningen vid 1919 års taxeringar till inkomst- och förmögenhetsskatt, har statistiska centralbyrån i bilagda tab. 4¹⁾ sammanfört en del av de resultat, som erhållits vid den inom ämbetsverket för närvarande pågående utredningen angående inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1917, ävensom på detta siffermaterial verkställda beräkningar angående verkningarna av § 3 i det framlagda förslaget. Tabellen avser endast enskilda och med dem likställda skattskyldiga, och bygger på taxeringslängder från alla delar av landet, såväl landsbygd som städer. Inemot en femtedel av den på enskilda skattskyldiga år 1917 belöpande inkomstskatten ingår i tabellen. I avseende på representativitet torde undersökningen sålunda fylla även rätt högt ställda krav.

Enligt denna tabell skulle den ifrågasatta lindringen, tillämpad på 1917 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, medföra, att den på enskilda belöpande skatten skulle minskats på landsbygden med 12.56 procent och i städerna med 2.64 procent. Innebörden härav med avseende på hela inkomst- och förmögenhetsskatten beräknas lätteligen ur nedanstående preliminära siffror angående 1917 års inkomst- och förmögenhetsskatts fördelning på enskilda och med dem likställda skattskyldiga samt på aktiebolag:

	Enskildas skatt kronor.	Aktiebolags skatt kronor.	Summa skatt kronor.
Landsbygd	20,071,161	10,865,275	30,936,436
Städer	38,655,338	42,868,910	81,524,248
Hela riket	58,726,499	53,734,185	112,460,684.

Den ifrågavarande skattelindringen, tillämpad på 1917 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, skulle sålunda minska denna skatt på landsbygden med 12.56 procent av 20,071,161 kronor, d. v. s. med 2,520,938 kronor, och i städerna med 2.64 procent av 38,655,338 kronor, d. v. s. med 1,020,501 kronor, och följaktligen för riket i dess helhet med 3,541,439 kronor. I förhållande till inkomst- och förmögenhetsskatten i sin helhet — för såväl enskilda som aktiebolag — utgör denna skatteminskning på landsbygden 8.15 procent, i städerna 1.25 procent och i hela riket 3.15 procent. Den stora skillnaden mellan landsbygden och städernas procenttal hänger naturligtvis samman dels med de högre inkomsterna för enskilda i städerna, dels med aktiebolagens stora betydelse såsom skatteobjekt i dessa samhällen.

Vid föreliggande undersökning har emellertid ingen hänsyn tagits därtill, att det enligt den föreslagna skalan beräknade avdraget vid lägre inkomster och vid stort barnantal kan överstiga det taxerade beloppet. På den grund utgöra ovanberäknade skatteminskningar maxima, som tydligen icke i verkligheten uppnås. För enstaka kommuner verkställda undersökningar giva vid handen, att på grund av omnämnda förhållande statens förlust bör minskas med omkring 5 procent, d. v. s. till i runt tal 3,400,000 kronor, utgörande 3.02 procent av hela inkomst- och förmögenhetsskatten. Med hänsyn till den allmänna stegringen av inkomst- och förmögenhetsskatten samt den i första hand på grund av dyrtidstilläggen åt löntagare åstadkomna ökningen från år 1916 till år 1918 av antalet inkomsttagare med inkomster under 6,000 kronor synes emellertid sagda skatteförlust böra för år 1919 förhöjas. Till vilket belopp är omöjligt att beräkna; gissningsvis torde det kunna sättas till omkring 5,000,000 kronor.»

¹⁾ Här införd som bil. 3.

Behovet av skattelindring för mindre bemedlade även under år 1919 synes mig ostridigt. Tveksamt har endast varit, huruvida skattelindringen borde anordnas på i huvudsak samma sätt som under det sistförflutna året. Jag har för att frågan härom måtte bli va vederbörli gen belyst föranstaltat om den utredning, för vilken i det föregående redogjorts.

Departements-
chefen.

Först torde jag nu få upptaga till behandling några huvudspörsmål med principiell räckvidd. De båda viktigaste torde vara å ena sidan frågan om skattelindringens obligatoriska eller fakultativa karaktär, å andra sidan frågan om skattelindring bör medges allenast i form av barnavdrag.

Spörsmålet om obligatorisk eller fakultativ princip vid den provisoriska skattelindringen har, såsom jag först vill erinra, varit under diskussion alltsedan år 1916. Den vid sistnämnda års riksdag antagna förordningen var byggd på den fakultativa grundsatsen och lade således helt och hållet i taxeringsmyndighetens hand, huruvida och i vilken omfattning den medgivna skattelindringen skulle bli va tilläp pad.

Obligatorisk
eller fakultativ
skattelindring.

Innan förslag i ämnet sedermera förelades 1917 års riksdag, inhämtades kammarrättens yttrande, vari kammarrätten, som fann förordningen den 24 mars 1916 icke vara beträffande den närmare anordningen av dylika skattelindringar i allo tillfredsställande, anförde bland annat följande:

»Enligt nämnda förordning är rätten till avdrag allenast villkorlig och beroende av beskattningsnämndens fria skön. Nämnden har att pröva behovet i varje särskilt fall, och några som helst grunder för denna dess prövning äro icke givna. Uppl ysnin gar saknas visserligen, huru årets beskattningsnämnder, i första hand taxeringsnämnderna, förfarit vid förordningens tillämpning, men det är tydligt, att en fullt jämn och rättvis prövning knappast varit möjlig ens inom samma taxeringsdistrikt. Att inom en så vid ram, som den förordningen lämnat öppen för det subjektiva omdömet, gradera det olika behovet i olika fall måste stöta på de största svårigheter. Än mindre lärer det kunna förväntas, att olika nämnder skola följa enhetliga principer vid tillämpningen. Nästan med nödvändighet måste praxis å olika orter förete stötande avvikelser. Dylika oegentligheter, likasom givetvis mycket obehag och besvär för nämnderna själva, torde kunna undvikas, om rätten till avdrag göres under stadgade förutsättningar ovillkorlig, på sätt också fallet är i fråga om de vanliga bevillningsfria avdragen.»

Dåvarande chefen för finansdepartementet delade emellertid icke, såsom framgår av det vid propositionen nr 92 år 1917 fogade statsrådsprotokollet för den 9 mars samma år, denna kammarrättens uppfattning, att rätten till de ifrågasatta skattelättnaderna skulle göras, under givna förutsättningar, ovillkorlig.

Departementschefen anförde härom bland annat:

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 1 saml. 78 häft. (Nr 96.)

»Genom att ifrågasätta obligatoriska lättnader för vissa grupper av skattskyldiga bygger kammarrätten sitt förslag på en annan princip än förordningen den 24 mars 1916 innesluter. Av denna författning framgår otvetydigt lagstiftarens syfte att bereda möjlighet till lättnad i speciella fall av särskilt framträdande behov, varvid taxeringsmyndigheterna visserligen skulle hava initiativrätt men äga skyldighet att undersöka behovet i varje förekommande fall. Förordningen är att betrakta som en undantagslagstiftning för enskilda fall och avser icke någon mera generell lindring i de mindre bemedlades skattskyldighet.

Det huvudsakliga skälet för kammarrättens ståndpunkt synes vara farhågan för ojämnhet och bristande rättvisa ej endast i skilda taxeringsmyndigheters sätt att tillämpa förordningen utan ock i en och samma myndighets behandling av olika fall. Genom en schematisk anordning undvikes ju självfallet godtycke från myndigheternas sida. Men icke lärers därmed kunna vinnas rättvisa i den meningen, att samma behov städse beredes lika stor lättnad. Bunden till val mellan ett fåtal behovstyper blir taxeringsmyndigheten urständsat att smidigt anpassa lättnaden efter behovet i det särskilda fallet, och i följd av rätten till lättnad för alla, som passa in i schemat, komma många i åtnjutande därav, som kanske ej behöva det eller i varje fall äro i mindre behov därav än många, som icke komma i fråga.

Men även av annan anledning anser jag, att den princip i förevarande avseende, som riksdagen i fjol fastslog, fortfarande bör tillämpas. Jag avser skattelättnadens inverkan på de kommunala skatteförhållandena. Redan centralbyråns, med hänsyn till materialets begränsning, självfallet ofullständiga utredning antyder rätt betänkliga konsekvenser av kammarrättens förslag i avseende å skattebördans förskjutning inom vissa kommuner. Det ligger också i sakens natur, att förskjutningen måste bliva synnerligen kännbar i kommuner, där de skattskyldiga till övervägande del utgöras av mindre inkomsttagare. En mera generell nedsättning skulle i många fall ej blott hårt drabba de skatteobjekt i en dylik kommun, som icke komme ifråga till skattelindring, utan ock genom uttaxeringens skärpning väsentligt minska gagnet av skattelättnaden för de av lättnaden omfattade.

Även de höjda barnavdragen vid taxeringen för inkomst- och förmögenhetsskatt synas böra vara fakultativa.»

I överensstämmelse med denna uppfattning avfattades förslaget till 1917 års riksdag.

Bevillningsutskottet vid 1917 års riksdag yttrade i sitt betänkande rörande denna fråga, bland annat: »Efter ett noggrant övervägande av de skäl, som onekligen finnas för såväl den obligatoriska som den fakultativa principen, har utskottet funnit sig böra, främst av hänsyn till det kommunala intresset, giva företräde åt det sistnämnda.»

I skrivelsen den 30 mars 1917 anförde riksdagen i denna del: »Några erfarenheter från den fakultativa tillämpningen av 1916 års förordning äro icke ännu samlade. Det torde dock kunna antagas, att denna tillämpning, såsom också kammarrätten i sitt förslag till författning i ämnet framhållit, varit ganska ojämn och på sina håll ofullständig, och att stundom det enskilda behovet fått stå tillbaka för det kom-

munala skatteintresset. Redan det förnyade utfärdandet av författning i ämnet bör ju vara ägnat att hos taxeringsmyndigheterna klargöra statsmakternas allvarliga syfte, att författningen skall komma till så vidsträckt användning, som de skattskyldigas behov påkallar och omständigheterna i övrigt medgiva. Då det emellertid är av vikt, att en sådan uppfattning verkligen blir allmän hos vederbörande, finner riksdagen det angeläget, att deras uppmärksamhet uttryckligen fästes på syftet med och innebörden av deras diskretionära befogenhet på förvarande område.»

I enlighet med av riksdagen i dess skrivelse gjord anhållan, att vad riksdagen uttalat rörande taxeringsmyndigheternas tillämpning av 1917 års förordning måtte genom Kungl. Maj:ts försorg, i den mån och på det sätt, som funnes lämpligt, skyndsammast bringas till vederbörandes kännedom, anbefalldes överståthållareämbetet och Kungl. Maj:ts befallningshavande i länen genom cirkulärskrivelse den 30 mars 1917 att giva vederbörande taxeringsmyndigheter del av vad riksdagen sålunda anført.

Då ny proposition skulle i ämnet avlätas till 1918 års riksdag upptogs spørsmålet ånyo. I det utkast, som låg till grund för propositionen, hade föreslagits, att tillämpning av de medgivna avdragen skulle bli obligatorisk i fråga om taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt men fortfarande förbli fakultativ i fråga om bevillningstaxeringen. Till statsrådsprotokollet för den 1 februari 1918 yttrade jag därvid bland annat följande:

»Jag finner det vara av största vikt, att, på sätt riksdagen yttrat, skattelindringen kommer till så vidsträckt användning, som de skattskyldiges behov påkallar och omständigheterna i övrigt medgiva. Emellertid lära varken vid taxeringen till bevillning för inkomst eller vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt de ifrågasatta avdragen böra göras ovillkorliga. Med avseende å förstberörda taxering torde man härutinnan vara tämligen ense. Däremot äro meningarna mera delade i fråga om avdragen vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt. I detta sammanhang bör erinras om, hurusom 1916 års riksdag uttalade den uppfattning, att dyrtiden vore mest kännbar för de smärre inkomsttagarna, vilka för sitt uppehälle vore hänvisade till sin kontanta lön eller arbetsförtjänst och måste till rådande höga pris köpa alla sina livsförnödenheter. I det jag till fullo instämmer i detta uttalande, vill jag emellertid framhålla, hurusom någon anledning till skattelindring icke föreligger i de inom vissa yrkesgrupper synnerligen vanliga fall, att skattskyldigs inkomster ökats i lika eller högre grad än den av kristiden föranledda prisstegringen. En ovillkorlig skattelindring skulle emellertid komma även sådan skattskyldig till godo. För att likväl de skattskyldige, vilka en skattelättnad är tillämnad, i största möjliga utsträckning också skola komma i åtnjutande därav, lärer möjligheten till avdrag vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt

i motsats till vad som skedde i 1917 års förordning, icke böra göras beroende av, att motsvarande avdrag beviljas vid taxeringen till bevillning för inkomst.»

Riksdagen anslöt sig till bevillningsutskottets yttrande, vari utskottet efter att hava erinrat om sin tidigare ställning yttrade:

»Ej heller i år finner utskottet sig kunna tillstyrka någon övergång till obligatoriska avdrag, i vart fall icke vid bevillningstaxeringen. Mindre betänkligheter skulle väl, såsom ock departementschefen antytt, möta beträffande ovillkorliga avdrag vid skattetaxeringen, men även här lär dock den fakultativa principen erbjuda större möjligheter att avpassa lättnaden efter det verkliga behovet.

I sin förra året till Kungl. Maj:t avlåtna skrivelse rörande den då antagna författningen i förevarande ämne uttalade riksdagen såsom statsmakternas allvarliga syfte, att författningen skulle komma till så vidsträckt användning, som de skattskyldigas behov påkallade och omständigheterna i övrigt medgäve, samt anhöll att till främjande av detta syfte genom Kungl. Maj:ts försorg måtte bringas till vederbörandes kännedom vad riksdagen sålunda uttalat. I anledning härav anbefalldes genom cirkulär den 30 mars 1917 Konungens befallningshavande att giva taxeringsmyndigheterna del av vad riksdagen anförde.

Det har synts utskottet lämpligt, att även i år till vederbörande riktas en liknande erinran om, att taxeringsmyndigheternas diskretionära befogenhet i förevarande avseende bör så handhavas, att ifrågavarande skattelättnader i största möjliga utsträckning må komma alla dem till godo, som därav äro i behov.»

Vad sålunda blivit uttalat rörande tillämpningen av den antagna förordningen har sedermera genom Kungl. Maj:ts försorg bringats till taxeringsmyndigheternas kännedom genom särskild cirkulärskrivelse.

Vid frågans behandling i riksdagen uttalades från flere håll önskvärdheten av att avdragen kunde göras obligatoriska, men erinrade jag därvid, att det icke varit möjligt att hinna åstadkomma erforderligt material för ett sakligt grundat förslag i sådan riktning. Härvid meddelade jag dessutom, att, så vitt på mig ankomme, nödiga förberedelser skulle vidtagas för åstadkommande av utredning på hithörande område till nästkommande riksdag.

Sedan en sådan utredning numera åvägabragts, lär man kunna säkrare än förut bedöma frågan, om avdragen böra bli obligatoriska.

Av allt vad under ärendets tidigare behandling förekommit framgår uppenbart, att statsmakternas avsikt varit, att skattelindringen

skulle tillämpas i största möjliga utsträckning för alla dem, som därav vore i behov. Motståndet mot en obligatorisk tillämpning har väsentligen uppburits av tvenne skäl. Genom den fakultativa principen kunde vinnas en smidigare anpassning efter det individuellt växlande behovet, varemot som följd av den obligatoriska principens tillämpande kunde befaras en alltför stark förskjutning av det kommunala skattetrycket. Man har trott sig kunna, genom att meddela taxeringsmyndigheterna bestämda direktiv, vinna en tillräckligt omfattande tillämpning av förordningen utan offrande av det fakultativa systemets ostridiga fördelar.

Nu visar emellertid den verkställda utredningen, hurusom, oaktat de upprepade uppmaningarna att i största möjliga utsträckning tillämpa förordningen om särskilda avdrag, i ett avsevärt antal kommuner sådan tillämpning likväl icke alls förekommit. Och beträffande den visserligen långt övervägande del av rikets kommuner, där förordningen överhuvud beaktats, visar det sig, att tillämpningen varit synnerligen ojämn. Ur synpunkten av önskvärd likformighet i beskattningen är det erforderligt, att häri någon ändring åstadkommes. Någon annan utväg lärer då icke stå till buds än att — åtminstone i viss utsträckning — övergå till obligatoriskt system. Hur långt man därvid bör gå, måste givetvis vara i hög grad beroende på de finansiella verkningarna för kommunerna.

Såsom det andra huvudspörsmålet har jag betraktat frågan om sådan utvidgning av avdragsrätten, att avdrag skulle kunna erhållas även för andra fall än då försörjningsplikt mot minderåriga barn föreligger.

*Utvidgad
avdragsrätt.*

Ehuru det är naturligt, att den provisoriska skattelättnaden i första rummet ansetts böra beredas i form av barnavdrag, synes det vid en revision av hithörande bestämmelser böra övervägas, om ej en utvidgning bör ske, så att åtminstone möjlighet öppnas till avdrag för mindre bemedlade skattskyldiga även i andra fall.

Jag torde i detta sammanhang få erinra om, att frågan om nya avdragsbestämmelser i fråga om inkomstskatten upptagits till behandling vid den revision i vissa delar av förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, som på min hemställan igångsatts enligt bemyndigande den 28 juni 1918. Det har syntts lämpligt, att vid utarbetande av förslag till ny förordning om särskilda avdrag vid innevarande års taxering i någon mån taga hänsyn till resultaten av det pågående utredningsarbetet i ovannämnda ärende.

Av vad som i ärendet förekommit har jag blivit övertygad om angelägenheten av en väsentlig utvidgning av rätten till provisoriska avdrag.

Speciell motivering.

Härefter torde jag få övergå till att närmare redogöra för det inom departementet upprättade förslaget.

Det av den sakkunnige uppgjorda förslaget, vilket förut återgivits, var byggt på följande huvudgrunder:

1) Obligatoriska avdrag vid taxeringen till bevillning samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

2) Därjämte fakultativ lindring i den kommunala skattebördan enligt beslut av vederbörande kommunala myndighet.

3) Begränsning av avdragsrätten till i riket mantalsskrivna svenska medborgare (= 1918 års förordning). Kommunal skattelindring blott åt inom kommunen mantalsskrivna svenska medborgare.

4) Allmänt villkor för avdrag vid bevillningstaxering: ej högre taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt än 3,000 kronor (= 1918 års förordning).

5) Vid bevillningstaxeringen två avdragstyper:

a) Ett slags procentuell utvidgning av det allmänna bevillningsfria avdraget, dock under förutsättning, att den skattskyldige ej äger förmögenhet av 10,000 kronor eller innehaver jordbruksfastighet med taxeringsvärde av mera än 10,000 kronor, samt att han på grund av laglig skyldighet försörjer minst en person jämte sig själv (hustru, barn eller föräldrar);

b) Barnavdrag, i huvudsak = 1918 års förordning, men obligatoriska och med hänsyn till a) enligt i allmänhet lägre procentsatser.

Avdragen kunna alltså förekomma jämsides eller var för sig.

6) Även vid skattetaxeringen tvenne slag av avdrag, men båda begränsade till taxeringar under 6,000 kronor:

a) En alla tillkommande skattefrihet för visst belopp, 400 kronor vid taxering av högst 3,000 kronor och i övrigt 200 kronor;

b) höjda barnavdrag enligt 19 § 2 mom. skatteförordningen. Om taxeringen ej är över 4,000 kronor, 300 kronor för varje barn. Eljest 200 kronor för varje barn. (Enligt 1918 års förordning maximum 300 kronor per barn).

7) Den kommunala skattelindringen för annan inkomst än av fastighet avses begränsad till sådana skattskyldiga, som äro berättigade till nedsättning vid bevillningstaxeringen. Kan innebära efterskänkande, nedsättning eller uppskov med betalning. Fastighetsbevillningen föreslås kunna nedsättas genom beskattningsgrundens nedsättning intill 4 procent.

Den kommunala myndigheten (kommunalstämma eller dess motsvarighet) kan fatta beslut därom vare sig beträffande viss skattskyldig, som ej behöver hava gjort framställning, eller ock rörande viss grupp av skattskyldiga, bestämd med hänsyn till inkomsten eller försörjningsplikten.

8) Äkta makar betraktassom ett skattesubjekt (=1918 års förordning).

9) Taxeringsmyndighets beslut förutsättes kunna överklagas i vanlig ordning, vilket betingas av avdragens obligatoriska karaktär; däremot ej kommunens beslut rörande den fakultativa kommunala skattelindringen annat än på formella skäl.

Sedan nu närmare utredning föreligger om dels tillämpningen av den förutvarande förordningen, dels ock verkningarna av de ifrågasatta nya bestämmelserna, och sedan infördade yttranden över utkastet inkommit, finner jag viss omarbetning av detsamma erforderlig.

I det sålunda omarbetade förslaget har jag icke upptagit den av kammarrätten avstyrkta § 6 i 1919 års utkast. Visserligen är det min övertygelse, att en kommunerna lämnad rätt att fakultatiskt nedsätta, efterskänka eller uppskjuta kommunalutskylderna — till vilken bestämmelse motsvarighet finnes i Danmark — skulle komma att i allmänhet handhavas med all nödig varsamhet. Det torde observeras, att kretsen av de skattskyldiga, vilka kunna erhålla del av denna ytterligare lättnad, är, så vitt angår taxeringen till bevillning av inkomst, begränsad genom 2 § i förslaget. De finansiella verkningarna kunna med hänsyn härtill icke bliva så vittgående som det måhända från början förefaller. Vid den av statistiska centralbyrån utförda beräkning, som återgives i bilaga 4 (tab. 3), har centralbyrån utgått från den givetvis alldeles osannolika minst gynnsamma förutsättningen, att fullständigt efterskänkande skulle ifrågakomma för samtliga i § 2 avsedda inkomsttagare. Emellertid läser man icke kunna bestrida, att förslagets antagande öppnar en möjlighet till missbruk, som i ett eller annat fall måhända skulle komma att utnyttjas. Vad kammarrätten anført därom, att grunderna för fördelning av den kommunala skattebördan böra vara lagbestämda och ej beroende på en kommunal myndighets beslutande-rätt, synes mig värt allt beaktande. Undantag från den av kammarrätten uppställda regeln böra dock kunna, såsom nu i flera år faktiskt skett, medgivas, då det gäller genomförandet av en provisorisk skattelättnad. Till förmån för den omstridda bestämmelsen talar enligt min mening dels önskvärdheten av att bereda möjlighet till ytterligare skattelindring efter särskild prövning, då den obligatoriska skattelättnaden av naturliga skäl icke gärna kan utmätas lika frikostigt som en

fakultativ, dels ock den omständigheten, att möjlighet till någon lindring även för mindre bemedlade fastighetsägare knappast synes kunna beredas i annan form än som föreslagits i det meranämnda utkastet. Sistnämnda omständighet torde emellertid måhända icke kunna tillmätas större praktisk betydelse. Och då det nyss förstnämnda skälet icke synes mig kunna uppväga de mot förslaget framställda anmärkningarna, har jag icke upptagit den ifrågavarande paragrafen i det förslag, jag ämnar förorda.

Vid sådant förhållande skulle den nya förordningen liksom den förut gällande endast komma att avse taxering till bevillning för inkomst och taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt men icke beröra kommunallagarnas område.

I avseende å provisoriska avdrag vid den statliga skattetaxeringen har jag följt det förslag, som framställts av den tillkallade sakkunnige, med iakttagande av de utav kammarrätten gjorda erinringar.

Ehuru de finansiella verkningarna synas bliva betydande, i det statistiska centralbyrån uppskattat skatteförlusten gissningsvis till 5 miljoner kronor, anser jag icke detta böra vara ett avgörande hinder mot förslaget. Vad särskilt angår barnavdragen bör det icke förbises, att desamma redan förut kommit till användning i flertalet kommuner med de medgivna maximibeloppen. Övergången från det tidigare fakultativa till nu ifrågasatta obligatoriska system torde därför icke komma att medföra någon särdeles stor ytterligare skatteförlust, då med denna övergång förknippas en nedsättning av avdragsbeloppet från 300 till 200 kronor för inkomster överstigande 4,000 kronor.

Nytt är det föreslagna stadgandet om ett generellt avdrag utan hänsyn till försörjningsplikt eller andra därmed jämförliga omständigheter. Härmed har avsetts att vinna redan under innevarande års taxering viss anknytning till de avdragsbestämmelser, varom förslag föreligger från de med ovannämnda revision av inkomstskatteförordningen sysselsatta sakkunniga. Enligt deras förslag skulle ett avdrag av minst 600 kronor, men olika för olika orter efter dyrhetsgraden, såsom existensminimum tillkomma envar skattskyldig. Då detta förslag sammanhänger med en omläggning av inkomstskatteskalen, kan det emellertid icke ifrågakomma att nu föreslå tillämpning av samma avdragsbelopp med bibehållande av den nuvarande skatteskalen. Det har därför icke synts mig lämpligt att nu i vidare mån än som skett i 1919 års utkast söka genomföra den åsyftade skattelindringen.

Mest svårlöst är givetvis frågan om anordningen av de särskilda avdragen i avseende å bevillningstaxeringen.

Såsom jag redan anfört anser jag en övergång till obligatoriskt system böra ske åtminstone i viss utsträckning. Härvid måste emellertid tillses dels att kommunernas ekonomi icke äventyras och att andra skattskyldiga icke obilligt betungas, dels ock att förutsättningarna för avdragens tillämpande kunna bli i författningen tillräckligt klart och bestämt angivna.

Ur bägge dessa synpunkter anser jag hinder icke möta att genomföra det obligatoriska barnavdrag, som innehålles i utkastets 2 § 2 mom. Mera tveksamt synes mig vara, huruvida 2 § 1 mom. är lämpligt avfattat.

Kammarrätten har beträffande detta 1 mom. framställt vissa anmärkningar gående ut på att författningen skulle bli svår att tillämpa och att vissa förtydliganden vore erforderliga.

Jag anser mig här böra undanröja ett missförstånd om författningsförslagets innebörd, som uppstått inom kammarrätten. Kammarrätten har nämligen antagit, att försörjning av barn under 15 år icke skulle föranleda nedsättning både enligt 1 mom. och enligt 2 mom. och fördenskull ansett ett förtydligande erforderligt. Emellertid har avsikten just varit, att nedsättning skulle kunna ske enligt båda momenten. Skulle icke nedsättning få ske på grund av bägge momenten, innebure detta en synnerligen allvarlig försämring av barnavdragen, jämfört med 1918 års stadgande i ämnet. Uti den lägsta inkomstklassen har enligt 1918 års förordning kunnat medgivas för fyra eller flera barn intill 90 procents nedsättning. Skulle allenast 2 mom. tillämpas i 1919 års utkast, bleve nedsättningen i motsvarande fall allenast 50 procent. Det har tvärtom varit meningen, att samtliga barnaförsörjare därjämte skulle tillgodonjuta nedsättning enligt 1 mom., således med ytterligare 30 procent i lägsta inkomstklassen; nedsättningen skulle alltså sammanlagt bli 80 procent.

Anledningen till att föreskrift om denna ytterligare nedsättning placerats som ett särskilt moment har varit, att en nedsättning inom den i 1 mom. angivna ramen ansetts böra tillkomma icke blott barnaförsörjare utan jämväl i vissa fall annan skattskyldig.

Med det obligatoriska systemet följer nu emellertid, att en viss stelhets och schablonmässighet nödvändigtvis uppkommer vid tillämpningen, då författningen läser böra bestämt ange, under vilken förutsättning den ovillkorliga nedsättningen skall ske. Det torde då icke kunna undvikas, att nedsättning å ena sidan kommer att i vissa fall tillgodonjutas av skattskyldiga, som därav icke kunna sägas vara skäligen i behov, men å andra sidan icke kan medges sådan skattskyldig, som taxe-

ringsmyndigheten vid en fakultativ och därmed friare tillämpning skulle ha funnit böra erhålla en sådan nedsättning. Vid en obligatorisk tillämpning torde man böra, såsom i utkastet föreslagits, göra nedsättningen beroende av laglig försörjningsplikt. Vid en fakultativ tillämpning åter anser jag hinder icke alls böra möta, att taxeringsmyndighet finge, efter prövning av omständigheterna, medge nedsättning även då försörjningsplikt ej föreligger. Goda skäl synas mig sålunda föreligga, att exempelvis medge nedsättning vid faktisk försörjning av syskon, fosterbarn eller icke anhöriga, ävensom att med hustru likställa husföreståndarinna såsom i krigstidstilläggsförfattningarna föregående år skett. Då icke hänsyn till kommunens ekonomi och farhågan för att andra skattskyldiga skola obilligt betungas genom ökad kommunalskatt reser bestämda hinder, vore det vidare efter min mening väl motiverat att medge de grupper inkomsttagare, som nu äro i fråga, viss nedsättning inom den i 2 § 1 mom. angivna ram, även då nedsättningen icke kan motiveras av förekommande försörjning.

Med hänsyn till vad nu anförts och i övrigt förekommit har jag ansett mig böra låta omarbета förslaget 2 § sålunda, att det obligatoriska barnavdraget, sådant det föreslagits i utkastets 2 § 2 mom., bibehålles oförändrat, men däremot den nedsättning, som föreslagits i samma paragrafs 1 mom. blir villkorlig och således beroende på taxeringsmyndighets prövning. Momenten ha därjämte i mitt förslag upptagits i motsatt ordning, jämfört med utkastet.

I avseende å det obligatoriska avdragets utformning innebär förslaget en avsevärd förenkling av skalan. Givetvis blir den därmed icke fullt lika smidig som den motsvarande i 1918 års förordning. Det av kammarrätten påtalade stora språng, som uppstår vid 3,000 kronors inkomst läser icke kunna undvikas — nu lika litet som förut — utan att bygga skalan vida mer invecklat.

Då det icke bör komma ifråga, att i någon väsentlig mån minska den för skattskyldig hittills fakultativt medgivna rätt till barnavdrag, bör såsom regel tillämpning ske jämväl av det fakultativa avdraget. Då särskild anledning därtill förekommer, bör det emellertid vara taxeringsmyndighet obetaget att besluta mindre nedsättning än den högsta medgivna.

Sammaledes bör den enligt enbart den fakultativa bestämmelsen ifrågakommande nedsättningen regelbundet komma till användning, då den skattskyldige fullgör annan försörjningsplikt, därest icke taxeringsmyndigheten finner särskilda skäl föreligga däremot, med frihet givetvis för vederbörande att avväga avdragsbeloppets storlek inom den tillåtna ramen.

Såsom anledningar att icke tillämpa det fakultativa avdraget eller att icke medgiva maximiavdrag böra enligt min mening betraktas: dels ådagaläggandet av, att sådan tillämpning av förordningen skulle på ett obilligt sätt förhöja kommunalutskylderna för de skattedragare, vilka icke få del av skattelindringen; dels ock att taxeringsmyndighet, efter prövning av det särskilda fallet, funnit behov ej föreligga av högre avdrag eller över huvud av det fakultativa avdragets tillämpande.

Vid ett fakultativt system synes det icke erforderligt att på sätt skett i utkastet begränsa tillämpningen till bestämt angivna fall. Det torde icke vara erforderligt att bibehålla annat villkor än att den skattskyldige taxeras till inkomstskatt för mindre än 3,000 kronor och att hans förmögenhet icke överstiger 10,000 kronor, vilken förmögenhetsgräns jag finner, vid nuvarande penningvärde, lämpligare än den av kammarrätten förordade.

I anslutning till en bestämmelse uti den i mitt förslag icke medtagna 6 § i utkastet har vidare upptagits anvisning om att beslut om ned-sättning må ske antingen för viss skattskyldig eller viss grupp av skattskyldiga, i vilket senare fall gruppen bör kunna bestämmas med hänsyn ej blott till årsinkomstens och försörjningsplikts storlek utan även till annan på skatteförmågan väsentligt inverkan omständighet.

En uttrycklig erinran har synts lämpligen böra i paragrafen infogas därom, att de båda momenten äro avsedda att i förekommande fall, med den inskränkning nyss angivits, tillämpas samtidigt.

Då erfarenheten givit vid handen, att även en bestämd anmaning till taxeringsmyndigheten i form av cirkulärskrivelse icke utesluter, att ett stort antal kommuner uraktlåta att tillämpa en fakultativ skattelindring, synes det erforderligt att genom själva författningstextens formulering inskräpa angelägenheten av att de skattskyldige erhålla avsedd lättnad. Härav har föranletts ett tillägg till stadgandet om den fakultativa skattelättnaden.

Vad beträffar den skattskyldig tillkommande klagorätt torde det icke vara lämpligt, att klagan får föras över prövningsnämnds beslut, så vitt angår tillämpning av det fakultativa avdraget. Bestämmelsen härom, som införts uti en ny särskild paragraf, ansluter sig till motsvarande stadgande i 1918 års förordning.

Då behov torde föreligga att även i år utfärda särskilda tabeller till ledning vid uträkandet av de medgivna avdragen, har stadgande härom intagits såsom särskild paragraf i förordningen.

Till belysning av frågan huru de särskilda avdragen komma att i olika fall verka får jag hänvisa till nedaustående tabeller:

1. De särskilda avdragens inverkan på bevillningstaxeringen.

[illegible]

2. De särskilda avdragens inverkan på inkomst- och förmögenhetsskatten.

[illegible]

För att underlätta jämförelsen mellan 1918 års förordning och nu ifrågasatta förslag må vidare meddelas följande tabell över obligatoriska och fakultativa avdrag för familjer av olika storlek. För år 1918 avse tabellens uppgifter de högsta medgivna avdragen. För år 1919 angivas under ¹⁾ de obligatoriska avdragen enligt förslaget 2 § 1 mom. och under ²⁾ de högsta medgivna avdragen, alltså inberäknat de fakultativa avdragen enligt 2 mom. i samma paragraf. Erinras må, att det avdrag, som upptagits i kolumnen med rubrik »hustru» jämväl får medgivas av annan anledning.

Särskilda avdrag vid bevilningstaxeringen i procent av återstående beskattningsbara inkomsten.

(Jämförelse mellan 1918 års förordning och 1919 års förslag.)

Återstående beskattningsbar inkomst		Hustru %	1 barn %	2 barn %	3 barn %	4 barn %	5 barn %
under 1,000 kr.	1918	—	25	45	65	80	90
	1919	¹⁾ —	20	30	40	50	50
		²⁾ 30	50	60	70	80	80
1,000 — ej 1,500 kr.	1918	—	20	40	55	70	75
	1919	¹⁾ —	20	30	40	50	50
		²⁾ 20	40	50	60	70	70
1,500 — ej 2,000 kr.	1918	—	15	30	45	55	60
	1919	¹⁾ —	15	20	25	30	30
		²⁾ 20	35	40	45	50	50
2,000 — ej 2,500 kr.	1918	—	10	20	30	40	45
	1919	¹⁾ —	15	20	25	30	30
		²⁾ 10	25	30	35	40	40
2,500 — ej 3,000 kr.	1918	—	5	10	15	20	25
	1919	¹⁾ —	5	10	10	15	15
		²⁾ 10	15	20	20	25	25

Sedan förslaget på ovan angivet sätt omarbetats, torde farhågorna för de finansiella verkningarna icke böra få hindra en övergång till obligatoriska avdrag i den begränsade omfattning, som jag nu förordat. Det framgår av statistiska centralbyråns utredning, att även det remitterade förslaget skulle kunnat utan våda antagas. Anmärkas bör härvid, att för de kommuner, i vilka verkningarna enligt utredningen framträda skarpast, samma verkningar måste bli avsevärt mindre nu, sedan fastighetsvärdena efter 1918 års allmänna omtaxering betydligt höjts.

Föredragande departementschefen uppläste härefter ett inom departementet utarbetat förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1919 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt samt hemställde, att förslaget måtte föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan lämnade Hans Maj:t Konungen sitt bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse bilaga litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet

Sven Lidholm.

BILAGOR

till statistiska centralbyråns yttrande

den 3 februari 1919

Tab. 1. Beräkning rörande verkningarna i avseende å den kommunala beskattningen m. m. under förutsättning att desamma

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
S a m h ä l l e	L ä n	Folk- mängd den 31 dec. 1917	Taxerings- värde för bevill- ningsskyl- dig annan fastighet i % av taxerings- värdet för all bevill- ningsskyl- dig fastig- het år 1917	Antal kom- munalt skatt- skyldiga år 1915 ¹⁾ eller 1917	Antal bevill- nings- taxerade för in- komst av kapital och arbete år 1917	Beskatt- ningsbar inkomst varå kom- munal- utskylder utdebiterats år 1918	Därav för inkomst av kapital och arbete	Avdrag enligt bevillningsför- ordningens § 12	
						kr.	kr.	Antal taxe- rade med avdrag	Avdrags- belopp kr.
1 Sundbybergs köping ...	Stockholms	6,469	98.67	¹⁾ 2,246	2,250	6,372,335	5,624,040	1,434	756,500
2 Älvkarleby socken	Uppsala	9,730	79.56	3,062	2,733	8,025,386	7,505,898	2,166	950,050
3 Flens socken	Södermanl.	3,125	87.94	¹⁾ 903	792	1,458,320	1,257,599	603	253,800
4 Flens municipalsamhälle ..	»	2,057	100.00	.	563	1,072,070	916,736	398	162,350
5 Västra Vingåkers socken ..	»	8,243	37.50	¹⁾ 2,049	1,654	3,145,638	2,654,610	1,465	651,087
6 Vingåkers mun.-samh. ..	»	929	95.01	.	292	1,148,983	1,076,746	214	91,400
7 Barnarps socken	Jönköpings	2,606	46.09	¹⁾ 792	766	990,593	845,642	659	289,580
8 Huskvarna stad	»	7,853	.	2,468	2,369	5,923,000	5,435,975	1,392	623,102
9 Hållaryds socken	Blekinge	3,085	17.41	¹⁾ 735	413	237,154	118,610	395	185,550
10 Östra Nöbbelövs socken ..	Kristianstads	1,147	20.83	514	425	778,959	715,540	171	72,900
11 Färlövs socken	»	2,046	43.57	¹⁾ 566	382	846,814	562,940	332	149,950
12 Riseberga socken	»	4,040	24.06	¹⁾ 1,148	722	702,001	464,080	645	289,800
13 Skabersjö socken	Malmöhus	882	0.72	202	176	190,863	85,860	149	76,720
14 Norra Skrävlinge socken ..	»	1,126	56.31	¹⁾ 367	323	826,820	677,960	236	99,606
15 Teckomatorps mun.-s.h. ..	»	791	82.34	.	261	753,912	650,085	182	74,781
16 Eslövs stad	»	6,046	.	2,194	1,862	5,110,000	4,546,727	1,347	546,347
17 Rolfstorps socken	Hallands	1,109	8.74	187	39	98,022	23,149	21	15,140
18 Möllsunds socken	Göteb. o. Boh.	1,078	78.37	¹⁾ 379	279	492,482	470,008	120	47,550
19 Udenäs socken	Skaraborgs	4,199	18.04	925	560	806,905	580,482	503	219,500
20 Lidköpings stad	»	8,184	.	3,138	2,824	6,058,000	5,349,360	2,193	922,158
21 Tidaholms stad	»	4,710	.	1,580	1,425	4,020,000	3,794,239	1,221	514,102
22 Boda socken	Värmlands	1,426	5.31	¹⁾ 369	89	139,968	50,230	77	32,950
23 Kristinehamns stad	»	10,192	.	¹⁾ 2,887	2,830	8,752,000	8,096,780	1,985	791,720
24 Hammars socken	Örebro	5,367	33.86	¹⁾ 1,141	1,008	1,535,411	1,298,609	934	408,400
25 Ljusnarsbergs socken ...	»	10,166	47.78	¹⁾ 2,866	2,702	8,023,923	7,431,069	2,260	932,480
26 Västerlövsta socken ...	Västmanlands	3,787	31.46	¹⁾ 1,171	971	865,799	611,255	903	416,425
27 Heby municipalsamhälle ..	»	906	96.80	.	270	463,805	418,483	226	102,244
28 Arboga stad	»	4,999	.	1,817	1,580	3,235,000	2,829,045	1,226	507,659
29 Avesta köping	Kopparbergs	5,329	96.04	1,595	1,481	3,944,652	3,580,617	1,061	375,335
30 Boda socken	»	2,161	4.12	¹⁾ 601	292	241,770	111,950	276	124,200
31 Hedemora stad	»	3,055	.	1,119	855	1,990,000	1,759,276	596	239,575
32 Söderhamns stad	Gävleborgs	11,412	.	3,918	3,415	8,602,000	8,229,370	2,830	1,098,960
33 Borsjö socken	Västernorr.	7,177	54.74	¹⁾ 2,222	1,957	3,787,067	3,187,220	1,605	679,580
34 Åby municipalsamhälle ..	»	1,719	100.00	.	510	2,372,210	2,156,220	351	139,880
35 Själevads socken	»	7,567	29.22	¹⁾ 1,715	1,262	2,836,044	2,471,330	1,079	469,300
36 Nordmalings socken ...	Västerbottens	8,563	19.10	2,188	1,250	1,841,375	1,493,591	1,136	502,465
37 Bureå socken	»	4,870	60.58	¹⁾ 1,133	802	2,445,585	2,159,060	714	308,970
38 Råneå socken	Norrbottens	8,525	11.97	1,967	1,033	803,250	492,290	972	451,690
39 Karl Gustavs socken ...	»	2,985	8.46	700	294	299,329	207,720	243	139,635
40 Piteå stad	»	2,620	.	883	667	1,353,000	1,145,700	485	210,550

¹⁾ År 1915. — ²⁾ Inklusive municipalskatt. — ³⁾ A: Jämförd med den faktiska utdebiteringen. B: Jämförd

Bil. 1.

av bestämmelserna i § 2 av författningsförslag om särskilt avdrag vid 1919 års taxering tillämpats vid 1917 års bevilningstaxering.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Extra barnavdrag enligt 1917 års förordning, § 12		År 1917 besluten kommunalskattkr. per 100 kr. inkomst ²⁾		Verknningar av de i förslaget § 2 angivna bestämmelser											
Antal taxerade med avdrag	Avdragsbelopp kr.	Faktiskt	Om intet barnavdrag enligt 1917 års förordning förekommit	Antal skattskyldiga, som fått avdrag		Antal barn för vilka avdrag skett enligt mom. 2	A v d r a g s b e l o p p			Nettoökning av det faktiska avdragsbeloppet		Ökning i utdebiteringen kr. per 100 kr. inkomst		Ökad utdebitering i %	
				Enligt mom. 1	Enligt mom. 2		Enligt mom. 1	Enligt mom. 2	Summa	Kronor	I % av hela det faktiska avdragsbel.	A ³⁾	B ³⁾	A ³⁾	B ³⁾
548	167,970	5.97	5.82	990	683	1,363	215,455	222,356	437,811	269,841	29.19	0.26	0.41	4.36	7.04
50	27,287	4.59	4.57	1,554	1,041	2,384	348,418	324,900	673,318	646,031	66.10	0.40	0.42	8.71	9.19
249	58,777	4.00	3.85	423	285	665	72,501	70,671	143,172	84,395	27.00	0.25	0.40	6.25	10.39
166	41,822	6.30	6.06	292	192	435	53,970	52,453	106,423	64,601	31.63	0.40	0.64	6.35	10.56
458	66,115	5.25	5.14	816	543	1,278	98,624	87,500	186,124	120,009	16.73	0.21	0.32	4.00	6.23
59	9,260	6.45	6.40	143	98	196	23,098	21,084	44,182	34,922	34.69	0.20	0.25	3.10	3.91
266	86,990	6.02	5.53	403	269	588	84,889	64,734	149,623	62,633	16.63	0.41	0.90	6.81	16.27
31	23,358	6.73	6.70	1,328	811	1,876	328,715	295,457	624,172	600,814	92.94	0.76	0.79	11.29	11.79
1	190	15.50	15.49	259	180	481	13,479	11,508	24,987	24,797	13.35	1.81	1.82	11.68	11.75
42	10,800	3.20	3.16	148	77	177	23,695	16,123	39,818	29,018	34.67	0.12	0.16	3.75	5.06
54	16,310	6.95	6.82	218	169	403	15,942	17,822	33,764	17,454	10.56	0.15	0.28	2.16	4.11
71	17,960	8.80	8.58	246	170	414	27,038	25,137	52,175	34,215	11.12	0.45	0.67	5.11	7.81
8	610	5.80	5.78	87	69	200	6,441	4,678	11,119	10,509	13.58	0.34	0.36	5.86	6.23
1	350	4.00	4.00	127	76	170	21,984	15,856	37,840	37,490	37.51	0.19	0.19	4.75	4.75
1	350	5.00	5.00	99	51	104	18,667	11,636	30,303	29,953	39.87	0.21	0.21	4.20	4.20
307	100,969	6.20	6.08	722	462	994	149,488	133,968	283,456	182,487	28.19	0.23	0.35	3.71	5.76
6	1,778	16.00	15.71	21	14	25	2,285	2,218	4,503	2,725	16.11	0.46	0.75	2.88	4.77
43	19,006	2.85	2.74	104	76	209	22,705	27,202	49,907	30,901	46.43	0.19	0.30	6.67	10.95
45	15,700	6.23	6.11	281	176	384	33,963	26,862	60,825	45,125	19.19	0.37	0.49	5.94	8.02
134	58,966	5.20	5.15	1,113	727	1,593	201,731	181,059	382,790	323,824	33.01	0.29	0.34	5.68	6.60
378	106,370	6.45	6.28	657	442	939	122,955	107,920	230,875	124,505	20.07	0.21	0.38	3.26	6.05
—	—	9.64	9.64	49	17	36	5,373	2,302	7,675	7,675	23.29	0.56	0.56	5.81	5.81
566	149,970	6.50	6.39	1,320	812	1,841	269,403	239,071	508,474	358,504	38.07	0.28	0.39	4.31	6.10
138	27,050	7.60	7.47	597	418	957	82,882	85,988	168,870	141,820	32.57	0.77	0.90	10.13	12.05
164	65,520	5.00	4.96	1,355	959	2,126	270,656	257,909	528,565	463,045	46.40	0.31	0.35	6.20	7.06
82	27,659	11.50	11.14	425	251	571	40,621	31,938	72,559	44,900	10.11	0.63	0.99	5.48	8.89
32	10,646	12.10	11.88	138	83	158	18,517	12,879	31,396	20,750	18.38	0.56	0.84	4.63	7.10
217	50,358	7.40	7.29	733	432	911	135,562	114,950	250,512	200,154	35.87	0.49	0.60	6.62	8.23
512	133,350	6.80	6.58	826	561	1,246	194,749	184,084	378,833	245,483	48.26	0.15	0.67	6.62	10.18
12	3,500	9.26	9.13	123	90	199	10,192	10,149	20,341	16,841	13.19	0.69	0.82	7.45	8.98
190	47,865	5.60	5.47	368	230	457	64,199	56,344	120,543	72,678	25.28	0.21	0.31	3.75	6.22
510	158,030	9.00	8.84	1,586	999	2,269	314,694	271,579	586,273	428,243	34.07	0.46	0.63	5.11	7.13
175	86,430	6.00	5.87	849	466	1,124	142,361	115,471	257,832	171,402	22.38	0.28	0.41	4.67	6.99
100	56,800	6.26	6.11	249	162	439	59,913	60,242	120,155	63,355	32.21	0.17	0.32	2.72	5.24
317	123,850	7.20	6.90	667	479	1,194	117,070	117,897	234,967	111,117	18.73	0.29	0.59	4.03	8.55
62	28,027	4.40	4.33	584	328	790	66,606	58,155	124,761	96,734	18.23	0.24	0.31	5.45	7.16
227	89,350	7.00	6.75	421	320	882	63,254	79,496	142,750	53,400	13.41	0.16	0.41	2.29	6.07
—	—	13.50	13.50	628	512	1,432	45,420	52,197	97,617	97,617	21.61	1.87	1.87	13.85	13.85
40	15,895	10.20	9.69	140	111	298	18,252	25,179	43,431	27,536	17.70	1.03	1.54	10.10	15.89
1	300	6.95	6.95	290	205	532	40,838	43,316	84,154	83,854	39.77	0.16	0.46	6.62	6.62

med utdebiteringen sådan den skulle varit, om barnavdrag enligt 1917 års förordning ej förekommit.

Tab. 2. Antal skattskyldiga, som fått avdrag i enlighet med bestämmelserna

	Taxerad inkomst av kapital och arbete	Sundby- bergs köping	Älvkarle- by	Flen	Flens municipal- samhälle	Västra Vingåker	Vingåkers municipal- samhälle	Barnarp	Hus- kvarna
Antal skattskyldiga, som fått avdrag enligt § 2 mom. 1.									
1	999 kr. och därunder...	85	183	143	73	550	62	72	68
2	1,000—1,499 kr.	285	529	183	140	155	42	158	249
3	1,500—1,999 »	287	698	68	55	73	23	158	592
4	2,000—2,499 »	232	121	18	15	29	10	13	372
5	2,500—2,999 »	101	23	11	9	9	6	2	47
6	Summa	990	1,554	423	292	816	143	403	1,328
Därav avdrag jämväl enligt § 2 mom. 2.									
7	999 kr. och därunder...	47	72	81	35	350	33	36	27
8	1,000—1,499 kr.	196	329	133	101	115	31	104	106
9	1,500—1,999 »	197	528	54	43	56	20	122	377
10	2,000—2,499 »	172	93	12	10	21	9	7	269
11	2,500—2,999 »	71	19	5	3	6	5	—	32
12	Summa	683	1,041	285	192	548	98	269	811
Avdragsbelopp i kr. i medeltal per avdragsberättigad enligt § 2 mom. 1.									
13	999 kr. och därunder...	82.48	89.74	93.57	97.53	77.90	91.56	93.29	91.67
14	1,000—1,499 kr.	150.24	166.86	169.19	172.18	163.33	162.23	180.86	180.77
15	1,500—1,999 »	302.78	302.96	311.95	309.46	297.06	298.41	292.80	310.23
16	2,000—2,499 »	222.44	214.25	218.01	217.81	220.35	217.14	213.92	218.37
17	2,500—2,999 »	268.67	275.50	274.65	273.12	265.57	262.08	276.50	267.63
18	Summa	217.63	224.21	171.40	184.83	120.86	161.52	210.64	247.53
Avdragsbelopp i kr. i medeltal per avdragsberättigad enligt § 2 mom. 2.									
19	999 kr. och därunder...	81.89	90.74	101.43	104.75	83.15	84.81	100.56	72.53
20	1,000—1,499 kr.	218.80	260.83	272.01	275.37	240.40	233.47	271.31	260.76
21	1,500—1,999 »	305.85	333.83	358.18	359.56	339.31	303.46	240.53	320.41
22	2,000—2,499 »	442.13	459.86	466.38	459.31	492.33	424.20	507.57	508.40
23	2,500—2,999 »	553.33	712.26	267.99	306.90	235.15	232.18	—	259.55
24	Summa	326.00	312.10	247.97	273.19	159.67	215.14	240.65	364.31
Avdragsbelopp i kr. i medeltal per avdragsberättigad enligt § 2.									
25	999 kr. och därunder...	127.76	125.40	151.02	147.76	130.81	136.70	143.57	120.47
26	1,000—1,499 kr.	300.71	329.08	366.88	370.88	341.69	334.55	359.44	291.78
27	1,500—1,999 »	512.67	555.48	596.39	590.57	557.36	562.29	478.53	514.27
28	2,000—2,499 »	550.23	567.70	528.93	524.01	576.87	598.92	487.23	586.01
29	2,500—2,999 »	658.00	863.89	396.47	375.42	422.33	455.57	276.50	444.35
30	Summa	442.23	433.28	338.47	364.46	228.09	308.97	371.27	470.01

Bil. 2.

i förslagens § 2, samt avdragens medelbelopp inom olika inkomstgrupper.

Hällaryd	Östra Nöbbelöv	Färlöv	Rise- berga	Skaber- sjö	Norra Skräv- linge	Teckoma- torps municipi- palsamh.	Eslöv	Rolfstorp	Möllö- sund	Udenäs	Lid- köping	
233	78	159	156	75	49	30	143	13	13	168	302	1
18	34	45	59	7	42	36	295	6	17	77	466	2
6	22	9	17	3	25	23	188	1	25	29	219	3
2	8	5	7	2	10	9	70	—	34	5	93	4
—	6	—	7	—	1	1	26	—	15	2	33	5
259	148	218	246	87	127	99	722	21	104	281	1,113	6
163	37	120	104	65	30	14	54	7	9	107	170	7
14	21	37	45	3	27	21	204	5	11	47	325	8
2	12	9	11	—	13	11	146	1	19	20	150	9
1	4	3	6	1	5	4	45	—	26	1	58	10
—	3	—	4	—	1	1	13	1	11	1	24	11
180	77	169	170	69	76	51	462	14	76	176	727	12
37.67	90.50	30.26	59.00	52.46	90.09	94.89	125.10	63.09	74.46	67.92	126.49	13
146.93	187.38	166.40	158.88	174.17	177.80	182.02	179.24	167.90	161.71	165.23	167.74	14
276.67	316.38	281.11	298.71	267.67	307.04	306.80	300.83	192.00	302.04	281.68	293.68	15
203.50	217.66	222.40	225.14	242.50	214.74	214.71	216.84	—	219.29	223.62	228.89	16
—	260.58	—	258.00	—	279.00	279.00	268.80	266.00	265.40	271.35	295.71	17
52.04	160.10	73.13	109.91	74.04	173.10	188.56	207.05	108.84	218.32	120.87	181.25	18
47.20	106.98	31.52	63.38	57.51	89.20	88.74	124.31	54.96	112.67	68.03	92.63	19
236.64	286.14	261.22	259.93	166.67	255.96	249.26	276.86	275.00	319.36	270.39	256.78	20
199.00	291.84	300.44	234.18	—	274.36	281.97	319.01	192.00	358.58	312.21	308.40	21
303.00	500.03	557.00	425.92	440.00	484.71	444.64	469.66	—	479.88	337.50	498.68	22
—	218.05	—	291.75	—	279.00	279.00	236.17	266.50	307.73	293.60	278.03	23
63.93	209.39	105.46	147.86	67.80	208.64	228.16	289.97	158.41	357.92	152.63	249.05	24
69.84	141.24	54.05	101.25	102.30	144.71	136.30	172.04	92.68	152.46	111.25	145.58	25
330.39	364.11	381.18	357.14	245.60	342.34	327.43	370.70	397.07	231.93	330.27	346.88	26
343.00	475.57	581.56	482.59	267.60	449.69	441.66	548.57	384.00	574.56	496.99	504.92	27
355.00	467.68	556.60	590.21	462.50	457.10	412.33	518.70	—	586.26	291.12	539.90	28
—	369.61	—	424.71	—	558.00	558.00	386.89	532.00	491.07	418.65	497.91	29
96.47	269.04	154.88	212.09	127.81	297.96	306.09	392.60	214.44	479.88	216.46	208.04	30

Tab. 2 (forts.). Antal skattskyldiga, som fått avdrag i enlighet med bestämmelserna

	Taxerad inkomst av kapital och arbete	Tidaholm	Boda Värmlands län	Kristine- hamn	Hammar	Ljusnars- berg	Väster- lövsta	Heby municipal sambälle	Arboga
Antal skattskyldiga, som fått avdrag enligt § 2 mom. 1.									
1	999 kr. och därunder...	155	33	272	244	304	275	65	213
2	1,000—1,499 kr.	297	12	520	309	480	117	54	274
3	1,500—1,999 »	153	3	331	34	419	29	16	175
4	2,000—2,499 »	40	1	136	9	107	3	2	40
5	2,500—2,999 »	12	—	61	1	45	1	1	31
6	Summa	657	49	1,320	597	1,355	425	138	733
Därav avdrag jämväl enligt § 2 mom. 2.									
7	999 kr. och därunder...	90	12	106	155	177	149	38	89
8	1,000—1,499 kr.	203	5	320	236	333	79	32	175
9	1,500—1,999 »	115	—	242	23	323	23	13	117
10	2,000—2,499 »	25	—	101	4	91	1	—	33
11	2,500—2,999 »	9	—	43	—	35	—	—	18
12	Summa	442	17	812	418	959	251	83	432
Avdragsbelopp i kr. i medeltal per avdragsberättigad enligt § 2 mom. 1.									
13	999 kr. och därunder...	92.02	60.84	112.22	88.88	83.57	52.34	76.18	94.42
14	1,000—1,499 kr.	177.87	192.37	177.60	158.60	178.30	150.08	155.80	171.04
15	1,500—1,999 »	284.22	283.66	302.92	294.05	297.95	270.02	279.88	294.10
16	2,000—2,499 »	226.76	205.70	218.54	214.22	213.60	187.60	200.00	220.25
17	2,500—2,999 »	275.68	—	271.16	263.00	266.07	275.00	275.00	267.95
18	Summa	187.15	109.65	204.09	138.83	199.75	95.58	134.18	184.94
Avdragsbelopp i kr. i medeltal per avdragsberättigad enligt § 2 mom. 2.									
19	999 kr. och därunder...	76.74	71.02	113.16	88.16	80.44	45.81	63.84	88.63
20	1,000—1,499 kr.	277.72	290.08	285.45	269.80	264.41	225.26	207.06	258.62
21	1,500—1,999 »	311.88	—	317.95	294.40	322.53	303.97	294.36	310.54
22	2,000—2,499 »	266.94	—	462.24	469.75	462.26	325.60	—	472.20
23	2,500—2,999 »	233.09	—	281.40	—	265.09	—	—	549.31
24	Summa	244.16	135.45	294.42	205.71	268.94	127.24	155.16	266.09
Avdragsbelopp i kr. i medeltal per avdragsberättigad enligt § 2.									
25	999 kr. och därunder...	136.58	86.67	156.32	144.89	130.40	77.16	113.50	131.45
26	1,000—1,499 kr.	367.69	313.23	353.26	367.67	361.93	302.18	278.50	336.22
27	1,500—1,999 »	518.64	283.67	535.88	499.09	546.59	511.10	519.00	501.71
28	2,000—2,499 »	393.60	205.70	561.82	423.00	606.74	296.12	200.00	609.82
29	2,500—2,999 »	450.50	—	469.52	263.00	472.24	275.00	275.00	586.91
30	Summa	351.41	156.64	385.21	282.87	390.08	170.73	227.50	341.76

i förslaget § 2, samt avdragens medelbelopp inom olika inkomstgrupper.

Avesta	Boda Koppar- bergs län	Hede- mora	Söder- hamn	Borgsjö	Alby munici- pal- samhälle	Själēvad	Nord- maling	Bureå	Råneå	Karl Gustav	Piteå	
89	103	115	304	373	37	205	350	170	499	64	135	1
252	14	147	679	162	41	218	151	153	78	28	74	2
340	4	70	445	213	115	200	57	80	35	28	40	3
121	2	26	98	86	54	35	18	15	11	18	29	4
24	—	10	60	15	2	9	8	3	5	2	12	5
826	123	368	1,586	849	249	667	584	421	628	140	290	6
31	72	50	149	188	23	134	173	103	409	48	89	7
166	12	107	421	72	21	155	95	131	63	21	60	8
253	4	52	329	139	76	161	43	70	28	24	29	9
96	2	14	68	60	40	22	13	14	10	17	19	10
15	—	7	32	7	2	7	4	2	2	1	8	11
561	90	230	999	466	162	479	328	320	512	111	205	12
108.82	59.66	77.73	100.25	66.94	82.70	73.62	54.25	71.49	42.41	34.69	69.33	13
187.77	172.90	171.56	177.40	171.31	175.12	164.74	165.22	163.20	143.67	150.61	152.41	14
310.02	305.05	307.36	285.92	313.96	323.74	280.80	290.91	273.95	265.49	268.79	271.90	15
214.64	203.35	222.94	214.92	217.64	221.09	215.46	218.39	228.20	215.73	208.22	209.00	16
265.23	—	272.68	257.83	269.80	252.00	261.33	269.75	264.00	277.40	270.50	271.92	17
235.77	82.37	174.45	198.42	167.68	240.61	175.62	114.05	150.25	72.32	130.37	140.82	18
109.17	56.82	77.98	100.49	64.26	91.04	76.23	50.68	86.70	48.51	37.04	82.20	19
283.50	299.38	257.12	278.68	268.94	287.05	275.06	286.28	301.06	273.37	279.83	236.78	20
330.01	337.13	326.60	300.74	358.68	382.78	324.25	204.81	331.01	326.50	308.08	318.48	21
481.92	558.38	434.25	483.51	538.27	563.16	496.93	503.85	540.21	514.80	573.06	525.63	22
258.88	—	254.46	233.13	267.64	251.50	273.21	172.25	196.50	421.50	388.50	321.25	23
328.14	112.76	244.98	271.85	247.79	371.87	246.13	177.30	248.43	101.95	226.84	211.30	24
146.85	99.88	112.42	149.50	99.33	139.30	123.45	79.30	124.02	82.17	62.47	123.53	25
374.52	429.61	358.72	350.18	290.84	322.15	360.36	345.33	420.97	364.46	360.48	344.39	26
555.59	642.18	549.98	508.27	548.04	576.70	541.81	553.21	563.59	526.69	532.86	502.80	27
596.99	761.78	456.77	550.43	593.17	638.25	527.81	582.28	732.40	683.73	749.44	553.38	28
427.03	—	450.80	382.17	394.70	503.50	473.83	355.88	395.33	445.00	464.75	486.08	29
458.64	165.88	327.56	369.66	303.69	482.55	352.27	213.68	339.08	155.44	310.22	290.19	30

Tab. 4. Beräkning rörande verkningarna i avseende å inkomst- och förmögenhetsskatt förslag om särskilt avdrag vid 1919 års taxering m. m. under förut-

	1	2	3	4
	Inkomstgrupper	Antal taxerade	Taxerat belopp, kr.	Faktiskt av- dragsbelopp kr.
	Landsbygd (som varit föremål för utredning)			
1	T. o. m. 900 kr.	26,977	19,316,800	3,395,300
2	1,000—1,100 »	13,649	14,171,700	2,388,900
3	1,200—1,400 »	12,657	16,199,500	2,830,350
4	1,500—1,700 »	7,735	12,211,400	1,847,050
5	1,800—2,000 »	4,863	9,240,700	949,350
6	2,100—2,500 »	4,249	9,613,900	713,100
7	2,600—3,000 »	2,579	7,240,700	359,200
8	Summa för —3,000 kr.	72,709	87,994,700	12,483,250
9	3,100—3,600 kr.	1,929	6,443,400	231,100
10	3,700—4,000 »	1,803	7,334,800	210,050
11	4,100—4,500 »			
12	4,600—5,900 »	1,486	7,701,600	157,000
13	Summa för 3,100—5,900 kr.	5,218	21,479,800	598,150
14	Under 6,000 kr.: föreningar, utländska undersåtar m. fl.	342	584,000	—
15	6,000 kr.	99	594,000	2) 500
16	6,100 kr. och däröver	2,636	47,015,700	—
17	Summa för landsbygden	81,004	157,668,200	13,081,900
	Städer (som varit föremål för utredning)			
18	T. o. m. 900 kr.	13,183	10,756,900	3,696,950
19	1,000—1,100 »	11,605	12,113,900	3,693,000
20	1,200—1,400 »	13,244	17,135,900	4,800,600
21	1,500—1,700 »	11,060	17,569,300	4,806,200
22	1,800—2,000 »	6,880	13,018,500	2,751,150
23	2,100—2,500 »	6,300	14,269,500	2,251,110
24	2,600—3,000 »	3,313	9,218,200	1,135,600
25	Summa för —3,000 kr.	65,585	94,082,200	23,134,610
26	3,100—3,600 kr.	2,247	7,469,900	103,320
27	3,700—4,000 »	2,061	8,354,200	97,500
28	4,100—4,500 »			
29	4,600—5,900 »	2,199	11,439,500	96,600
30	Summa för 3,100—5,900 kr.	6,507	27,263,600	297,420
31	Under 6,000 kr.: föreningar, utländska undersåtar m. fl.	1,828	3,123,400	—
32	6,000 kr.	140	840,000	2) 4,100
33	6,100 kr. och däröver	6,783	190,123,900	—
34	Summa för städerna	80,843	315,433,100	23,436,130
35	Summa för landsbygd och städer	161,847	473,101,300	36,518,030

1) Beräknade tal; avse såväl ordinarie barnavdrag enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt § 19

2) Såsom framgår av en jämförelse mellan avdragsbelopp och antal barn, »för vilka avdrag ägt rum», har är berättigad till barnavdrag.

Bil. 3.

för enskilda personer och med dem likställda av bestämmelserna i § 3 av författnings-sättning att desamma tillämpats vid 1917 års inkomstskattetaxering.

5	6	7	8	9	10	11	12	
Därav barnavdrag, ¹⁾ kr.	Antal barn för vilka av- drag ägt rum	Avdrag enligt förslaget § 3			Uträknad inkomst- och förmögenhetsskatt			
		Mom. 1 kr.	Mom. 2 kr.	Summa kr.	Faktiskt belopp, kr.	Enligt för- slaget § 3, kr.	Procentisk minskning	
2,831,249	23,024	10,790,800	6,907,200	17,698,000	63,686.00	4,219.00	93.88	1
1,959,497	15,351	5,459,600	4,605,300	10,064,900	70,263.60	22,064.88	68.60	2
2,299,006	16 301	5,062,800	4,890,300	9,953,100	106,952.80	45,720.45	57.25	3
1,466,054	10,386	3,094,000	3,115,800	6,209,800	103,643.50	56,206.04	45.77	4
758,068	6,119	1,945,200	1,835,700	3,780,900	99,496.20	63,222.22	36.46	5
598,695	5,415	1,699,600	1,624,500	3,324,100	124,611.20	86,455.58	30.62	6
293,310	2,997	1,031,600	899,100	1,930,700	110,104.00	83,905.76	23.79	7
10,205,879	79,593	29,083,600	23,877,900	52,961,500	678,757.30	361,793.38	46.70	8
231,100	2,286	385,800	685,800	1,071,600	111,821.40	96,692.40	13.58	9
210,050	992	360,600	297,600	856,800	142,711.00	129,560.00	9.22	10
157,000	993	198,600	198,600	609,600	165,981.20	156,024.00	6.00	11
598,150	1,562	297,200	312,400	609,600	165,981.20	156,024.00	6.00	12
598,150	5,833	1,043,600	1,494,400	2,538,000	420,513.60	382,276.40	9.09	18
—	—	—	—	—	13,140.00	13,140.00	—	14
2) 500	2) 36	—	7,200	7,200	13,353.75	13,203.00	1.13	15
—	—	—	—	—	1,703,985.80	1,703,985.80	—	16
10,804,529	85,462	30,127,200	25,379,500	55,506,700	2,829,750.45	2,474,398.58	12.56	17
1,248,680	3,187	5,273,200	956,100	6,229,300	28,239.80	8,317.32	70.55	18
1,322,310	3,508	4,642,000	1,052,400	5,694,400	50,525.40	24,292.86	51.92	19
1,928,623	5,701	5,297,600	1,710,300	7,007,900	98,682.40	58,048.18	41.18	20
2,321,901	6,657	4,424,000	1,997,100	6,421,100	127,454.00	86,639.01	32.02	21
1,570,372	4,317	2,752,000	1,295,100	4,047,100	123,208.20	93,487.46	24.12	22
1,392,086	4,008	2,520,000	1,202,400	3,722,400	168,257.46	135,633.06	19.39	23
698,657	1,799	1,325,200	539,700	1,864,900	129,321.60	110,661.71	14.48	24
10,482,629	29,177	26,234,000	8,753,100	34,987,100	725,688.86	517,079.60	28.75	25
103,320	1,002	449,400	300,600	750,000	132,598.44	120,966.20	8.77	26
97,500	487	412,200	146,100	655,700	165,134.00	153,970.00	6.76	27
96,600	487	97,400	97,400	633,600	249,543.80	237,729.80	4.73	28
297,420	964	439,800	193,800	633,600	249,543.80	237,729.80	4.73	29
297,420	2,940	1,301,400	737,900	2,039,300	547,276.24	512,666.00	6.82	30
—	—	—	—	—	102,737.25	102,737.25	—	31
2) 4 100	2) 57	—	11,400	11,400	18,841.00	18,643.50	1.05	32
—	—	—	—	—	7,808,830.60	7,808,830.60	—	33
10,784,149	32,174	27,535,400	9,502,400	37,037,800	9,203,373.95	8,959,956.95	2.64	34
21,588,678	117,636	57,662,600	34,881,900	92,544,500	12,033,124.40	11,434,355.58	4.98	35

mom. 2 som extra barnavdrag enligt förordningen den 30 mars 1917.

faktiskt inom inkomstgruppen 6,000 kr. avdrag ofta uteblivit, ehuru enligt inkomstskatteförordningen även denna grupp

Bil. 4.

Tab. 3. Beräkning rörande verkningarna i avseende å den kommunala beskattningen, om efterskänkning i enlighet med bestämmelserna i förra delen av § 6 genomgående tillämpats vid 1917 års bevillningstaxering.

S a m h ä l l e	L ä n	Beskatt- ningsbar inkomst faktisk, kr. ¹⁾	Om efterskänkning enligt förra delen av § 6 genom- gående tillämpats ²⁾		
			Beskatt- ningsbar inkomst, kr.	Höjning av kom- munalskatten	
				Kr. per 100 kr. inkomst	i %
Sundbybergs köping	Stockholms	6,540,305	5,248,975	1.47	24.62
Älvkarleby socken	Uppsala	8,052,673	6,203,940	1.37	29.85
Flens socken	Södermanlands	1,517,097	1,200,944	1.05	26.25
Flens municipalsamhälle	»	1,113,897	869,103	1.77	28.10
Västra Vingåkers	»	3,211,723	2,812,190	0.75	14.29
Vingåkers municipalsamhälle	»	1,158,243	1,042,755	0.71	11.01
Barnarps socken	Jönköpings	1,077,583	734,654	2.81	46.68
Huskvarna stad	»	5,946,358	3,867,466	3.62	53.78
Hällaryds socken	Blekinge	237,344	182,734	4.63	29.87
Östra Nöbbelövs socken	Kristianstads	789,759	677,325	0.53	16.56
Färlövs socken	»	862,774	801,484	0.53	7.63
Riseberga socken	»	719,961	601,161	1.74	19.77
Skuber-jö socken	Malmöhus	191,473	164,008	0.97	16.72
Norra Skrävlinge socken	»	827,170	712,823	0.64	16.00
Teckomatorps municipalsamhälle	»	754,262	654,963	0.76	15.20
Eslövs stad	»	5,210,869	4,482,471	1.01	16.29
Rolfstorps socken	Hallands	99,800	90,187	1.71	10.69
Mollösunds socken	Göteborg och Bohus	511,488	361,407	1.18	41.40
Udenäs socken	Skaraborgs	822,405	678,797	1.32	21.19
Lidköpings stad	»	6,116,966	5,734,176	0.34	6.60
Tidaholms stad	»	4,126,370	3,579,846	0.98	15.19
Boda socken	Värmlands	139,968	115,422	2.05	21.27
Kristinehamns stad	»	8,901,970	7,524,490	1.17	18.31
Hammars socken	Örebro	1,562,461	1,200,292	2.29	30.13
Ljusnarsbergs socken	»	8,089,443	6,669,823	1.06	21.37
Västerlövsta socken	Västmanlands	893,458	737,810	2.43	21.13
Heby municipalsamhälle	»	474,451	397,390	2.35	19.42
Arboga stad	»	3,285,358	2,605,844	1.93	26.08
Avesta köping	Kopparbergs	4,078,002	3,092,066	2.17	31.91
Boda socken	»	245,270	206,016	1.76	19.01
Hedemora stad	»	2,037,865	1,737,021	0.97	17.32
Söderhamns stad	Gävleborgs	8,760,030	7,209,390	1.94	21.56
Borg-jö socken	Västernorrlands	2,571,897	3,172,717	1.32	22.00
Alby municipalsamhälle	»	2,429,010	2,129,130	0.88	14.06
Själlevads socken	»	2,959,694	2,474,084	1.41	19.58
Nordmalings socken	Västerbottens	1,869,402	1,565,613	0.85	19.32
Bureå socken	»	2,534,934	2,307,195	0.69	9.86
Råneå socken	Norrbottens	803,250	592,620	4.80	35.56
Karl Gustafs socken	»	315,224	222,114	4.28	41.96
Piteå stad	»	1,353,300	1,118,390	1.46	21.01

¹⁾ Om barnavdrag enligt 1917 års förordning ej tillämpats.

²⁾ Inklusive municipalskatt